

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Fibiger, Ilia.; af Forfatteren til "Tre
Dramer" [i.e.: Ilia Fibiger].

Titel | Title:

Synd og Sorg : originalt Drama i fem Acter

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Kjøbenhavn : Otto B. Wroblewsky, 1862

Fysiske størrelse | Physical extent:

141 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

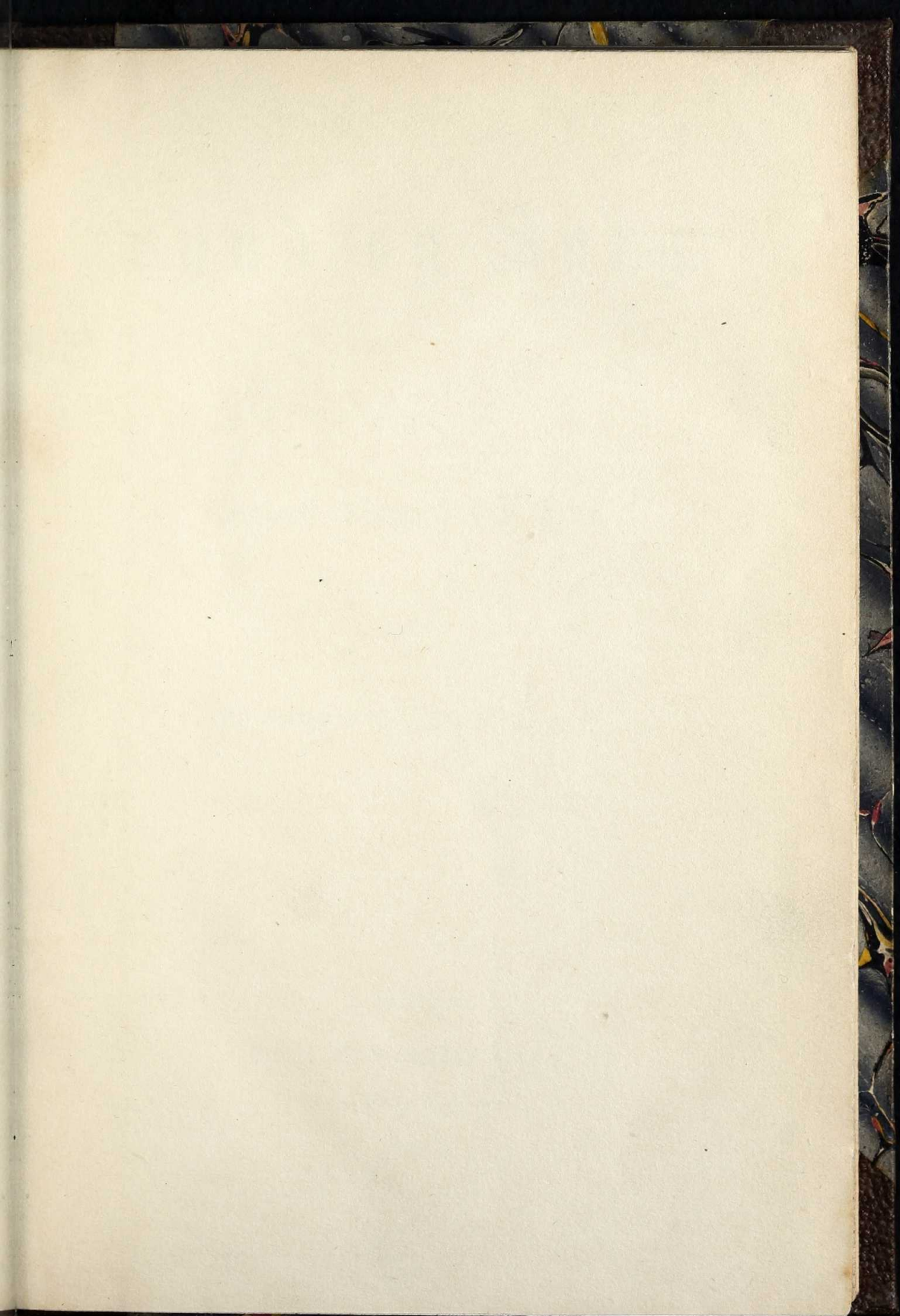
55, - 71.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021112764

Synd og Sorg.

Originalt Drama i fem Acter.

af

Forfatteren til „Tre Dramer.“

Kjøbenhavn.

Otto B. Wroblewskys Forlag.

G. E. Wibes Bogtrykkeri.

1862.

Synd og Sorg.

Originalt Drama i fem Acter.

Hr. Thor.

Margrethe.

Ridder Jørgen, hendes Fader.

Hr. Sallemand.

Fru Rigmor.

Sigrid, hendes Sønfru.

Haagen, Kulspier.

Sidsel, Huusholderffe.

Niels, Sallemands Svend.

Ridder Jørgens Svende.

Handlingen foregaaer deels paa Hr. Thors Borg i det vestlige, deels i og ved Kulspierhytten i det østlige Sjælland. Tiden som i Kæmpeviserne.

Første Act.

Stue paa Thors Borg.

Margrethe sidder og læser. Sidsel kommer.

Sidsel.

Ei, sidder I nu atter der, fordybet
i Bønnebogen —

Margrethe.

Er min Herre kommen?

Sidsel.

Nei, Fru Margrethe! Har I nogen Grund til
at vente ham idag?

Margrethe.

Han talte kun
om en Dagstid; idag er det den femte.

Sidsel.

Hm. Saa kan vi vel regne fem endnu
før han kan ventes. Han er ikke fjær just
af Bønnebøger, Frue! og I læser
ham ud af Huset.

Margrethe.

Ak, han er jo borte.

Hvad skal jeg gjøre, naar jeg sidder ene?

Sidsel.

I kan jo pynte Jer, kan væve, sye,
naar galt skal være.

Margrethe.

Og hvad skal jeg sye?

Iffor ved denne Tid da havde jeg
saa meget travlt.

Sidsel.

Naa, Fru Margrethe! Græd

dog ei paany; det faaer nok aldrig Ende.

Hvad Herren gjør, er velgjort, siger ellers
de Fromme jo. I kan faae flere Børn.

Margrete.

Og miste dem igjen. Det var den Tredie.

Sidsel.

Naa, alle gode Gange er jo tre.

Seg mener — hm — det er —

Margrethe.

Seg veed det, Sidsel!

Du mener mig det godt.

Sidsel.

Det gjør jeg, Frue!

Skjøndt man maa undres ved det, naar man tænker
hvordan I steds har voldt mig Bryderi.

Jo, jo, den Aften, I kom hid til Borgen
 Den glemmes ei af Rogen, som var her
 tilstede. Dag for Dag vi gif og ventede
 Hr. Thor og tænkte: Hvem mon Toget gjælder?
 Saa kom de sprængende som gale Folf.
 Foran Hr. Sallemand, saa Herren selv
 med en i lange vide Kappe tæt
 indhyllet Skikkelse i sine Arme.
 Hvor Svendene sig trængte sammen! Løfnet
 gif hvissende, dog som en Løbeild
 igjennem hele Flokken: Klosterjomfru.
 Det herligt var, thi det var noget Nyt.
 Jeg blev kaldt ind tilsidst og finder der
 halvnøgent og forskraalt et stakkels Barn
 i Rogen knælende. Jeg har havt Smaa,
 har været Amme for Hr. Thor, som var
 saa vild en Unge vel som Rogen, men
 at tynse Jer, det overgif min Evne.
 I græd og græd og græd, imens Hr. Thor
 forknýt gif til og fra, ret som en Dreng
 der fanged sig en Fugl og ei forstaaer
 at made den, men seer for sine Dine
 den døe af Sult. Hr. Sallemand tilsidst
 fandt paa det bedste Middel. Præsten fik
 ihast han hentet og ham lykkedes
 det dog til Nød at tale Jer tilrette.
 Saa fik Hr. Thor heel hovedfulds en Frue

og det voldsomme Røre lagde sig
lidt efter lidt, skjøndt end de Svende som
var med ved Klosterranet, gjør sig store
i Borgestuen tidt med den Bedrift.

Margrethe.

Tilgiv, o hellige Somfru!

Sidsel.

Saa, med Jer

faaer hun vel holde Venfskab — I, som hænger
bestandig jo i hendes Skjorter.

Margrethe.

Sidsel!

Al, Du har Synd af flige Ord.

Sidsel.

Alverden

blev Synd, ifald man vilde regne det
saa nøie som I gjør. Men hør nu, Frue!
Tag mod Fornuft! Tænk paa det lange Liv
som I har for Jer! Læs Jer Aftenbøn
dog ei ved Morgentid — hvad nytter det?
Saa maa dog Sagen gøres om igjen.
Saaledes gaaer det og med Bod og Bedring —
De glemmes skal tilsidst. Hver Ting har sin Tid
og Ungdomsaarene bør ikke spildes.
I kan jo være gudelig tilgavns
og selv til Overflod om end I lever
i Verden, som vi Andre. Gjør det, Frue!

og bliv kun ei for længe. Menneſker
 er vi jo Alle. Lad Hr. Thor ei kaſte
 ſit Anker ud i fremmed Havn, mens her
 hans egen fryſer til. Nei, lof itide
 de muntre Skippere herhid, da vil
 han føle forſt ſig hjemme, thi — det mindes
 I vel, min Frue! Han er ikke vant
 til Kloſtertugt. Er denne Borg hans Hjem?
 Udvendig fra han kjender den ſaa godt,
 men ſikkert træder med et Suf han ind.
 Hvor kan det være Andet? Taus og tom
 ſtaaer Salen nu, ſom før gjenlød af Fryd.
 Ja, naar jeg tænker paa Fru Guldborgs Tid — —

Margrethe.

Guldborg? Hr. Sallemmand har nævnt det Navn
 engang, men opbragt ſaae min Herre til ham.
 Hvem var hun dog? Hvorledes kom hun her?
 Min Herre har ei anden Qvinde havt.
 Jeg er hans forſte Huſtru.

Sidſel.

Det er ſandt.

Margrethe.

Ja, Himlen være lovet. Men hvor kom
 Den Frue her da? Naar I vidſte, hvor
 jeg tidt har grundet paa det Navn. Nei, ſvar dog

Sidsel.

Hun? Hun — — hun var — det er — — Ah!
 hun var en
 Halvsøster til Hr. Thor. Hvi skulde hun da
 ei kunne være her?

Margrethe.

Hvor underligt!

Jeg, som ei veed, Hr. Thor har havt en Søster!

Sidsel.

Tal ei derom. Det slap saa ud. Han har
 forbudt at nævne hende, sær for Jer.

Thi jeg skal sige, Fru Margrethe! Hun
 var lidt — lidt mindre nøie. Her i Huset
 gif Alting meget ærbart -- Gud bevares!
 Men fiden blev det galt. Han tog sig det
 kun altfor nær og frngter meest at I
 skal vide det og dømme hende haardt.

Margrethe.

Hvor lidt han kjender mig! Hans Søster!

Sidsel.

Ja!

Det er saa sin Sag. Tal blot ikke om det.

Margrethe.

Min stakkels Herre! Tidt han sidder mørk
 med rynket Bryn, og lider ei, jeg spørger.
 Da har jeg altid troet at han, som jeg,
 var hos de Smaa, men frngted for at vække

min halobetvungne Smerte. Nu forstaaer jeg :
Paa hende har han tænkt, den arme Qvinde!

Sidsel.

Sa, Herregud! Hvad skal man sige til det?

Margrethe.

O naar jeg vidste Noget kun, som kunde
opmuntre ham! Jeg føler det saa dybt,
at jeg forstaaer mig altfor lidt paa Verden.

Sidsel.

Tal, smil, vær munter og bed Gjæster, Frue!
Bed Gjæster. Det af Alting hjælper bedst.
Hvordan? der er han alt i Gaarden. Vær
nu flink og lyd mit Raad.

Margrethe.

O gode Sidsel!

Kan det vel sees, at jeg har grædt?

Sidsel.

Vær rolig.

I ryfter, Fru Margrethe! Saa nu lystig.

Og snak. For Alting, snak. Snak skal de have.

(Sidsel gaaer. Thor kommer.)

Margrethe.

Velkommen fjære Herre! Hvor jeg glad
dog bliver ved at see Der. Er I træt?
Og maa maaskee jeg tage Rappen Herre?

Thor.

Ei hvilken Strøm af Ord. Man skulde troe

jeg kom fra aarlang Reise. Træt? Jo vist!
 Hvad skulde jeg vel være træt af?

Margrethe.

Herre!

Jeg veed ei selv — jeg mener —

Thor.

Naa Margrethe!

Staae dog ei der, som Synderen for Ketten.
 I skal ei gjøre Regnskab. — Du, hvor mørkt
 og koldt her er.

Margrethe.

Jeg Vinduet lukke vil.

Thor.

Hvad? Vil I quæle mig? Beklumret Luft,
 Det mangled kun. Man siger knap et Ord
 før Alt skal endevendes — — Naa, Margrethe!
 See saa fortabt ei ud. For Din Skyld kom
 jeg dog kun hjem. Fortæl mig, Barn! hvad har
 Du gjort mens jeg var borte?

Margrethe.

Først jeg stod

paa Bolden i den friske Morgenluft
 og saae hvordan I fløi afsted, min Herre!
 Det var et deiligt Syn! Der sorte Hest
 var smukkere selv end den friske Skov.
 Da tænkte jeg: Hvor lykkelig jeg er!

Nu vil jeg passe Keden ret, til han
tilbagevender. Men lidt tom den var dog.

Thor.

Margrethe!

Margrethe.

Nei, min Herre! Jeg er glad.

Jeg Eder har jo. Seer jeg ud til Sorg?

Thor.

Naa, naa. Gjem kun Dit Ansigt. Og hvad har
Du videre saa gjort?

Margrethe.

Slet Intet, Herre!

Thor.

Du maa dog kjede Dig, naar saa Du sidder
Den lange Dag.

Margrethe.

Jeg kjede mig! Nei aldrig.

Thor.

Hvad gjør Du da? Hvad fylder Tiden ud?

Margrethe.

Jeg —

Thor.

Nu?

Margrethe.

Jeg længes, Herre!

Thor.

Saa det kan

forkorte Tiden? Middelet er nyt.
 Naa, Du nøjsomme Staffel! Det var Synd dog
 om det blev al Din Fryd. Er ellers ei
 Der Noget, Du kan ønske?

Margrethe.

Intet, Herre!

Nu er I kommen jo, og er saa god,
 saa mild — ret som hver Nat i mine Drømme.

I hor.

I Drømme? Ja, man kunde næsten sige
 isøvne, troer jeg. Jeg er træt, Margrethe!
 Søvnghysfende mig er Din blide Stemme.
 Som Dreng jeg sneg mig tidt fra vildest Veg
 og søgte til et dunkelt Sted i Skoven,
 hvor Aaen, indeklemmt og stemmet halvt
 af en henstyrtet Stamme, brused stærkt.
 Der sad jeg tankeløs og lytted til
 mit Hoved sank og Dinene sig luffed.
 Saa vil jeg sidde nu. Du tale skal.
 Fortæl om Dine Ønsker, Dine Drømme;
 jeg lytter til.

Margrethe.

Nu veed jeg Intet, Herre!

Jeg synes selv jeg hører Aaen bruse
 og gjerne saa jeg sad til evig Tid.
 Det sover Tanken ind i Lyffens Favn.
 Men naar jeg sidder ene, frydes tidt

jeg ved en Drøm, som Eder underlig
 vel tykkes vil. Jeg ønsker tidt, min Herre!
 vi To var Fattigfolk, som sled for Dagløn
 og kun hinanden her i Verden havde.
 Hvor skulde jeg arbejde da! Hvor skulde
 jeg finde paa de tusind Ting, som kunde
 fornøie Eder! I den lille Hytte
 blev Alting stort, hvad Nyt man kunde skaffe,
 og kjært det blev, naar det surt var fortjent.
 Var Brødet knapt — jeg skulde vel det mage
 saa I fik Meest og dog det ikke mærked.
 Var Vintren streng og saa I med et Suk
 maaskee til fattigt Leie — o, jeg havde
 faavist den lange Sommertid et Tæppe
 Jer vævet, stort og bredt og godt mod Kulden.
 Saa blev I glad, ei sandt?

Thor.

O min Margrethe!

Bildfremmede Fugl i denne haarde Verden!
 Tak Gud, min lille Qvinde, at af Navn
 Du kjender Armod kun. Trælqvinde Du?
 Ei Nød og Savn, ei Sult og Kulde kun
 Du maatte døie. Du, min Klosterlilie!
 stod som en Markens Blomst ved Alfjarvei da
 udsat for lystne Blik, ja, for vanhellig
 Berøring, thi som Priisgods fattig Qvinde
 betragtes kun af Mænd, naar hun er skjøn.

Hvad — skræmmet alt? Jeg Uret har, at tale
 til Dig om Slegt. Tag de smaa Hænder bort kun!
 For Intet har Naturen ei beskygget
 Dit Døie med et Slør, saa silkeblødt.
 Et Ord, et Blik, og det sig sænker strax.
 Saa er Du sikker jo. Ja, sikker. Er
 han barst, Din rige Herre — Magten har han
 og skal saa vel sin Eiendom forsvare.
 Thi vær Du nøiet uden Nød og Trang.

(Sallemænd kommer.)

Sallemænd.

Nei see! Hvor kjærligt.

Thor.

Sallemænd! Godaften!

Jeg i Mands Minde har Dig ikke seet.

Sallemænd.

Tre Maaneder troer jeg. Ja jeg har havt Forfald.
 Desuden tør jeg her for tidt ei komme.
 Hvor hyggeligt her er! Hvor vel tilmode
 man i den stille Huslighed sig føler!
 Just naar jeg herfra vender hjem til Mit
 og sidder i den store Sal alene
 saa finder jeg den skummel og mig selv
 af Savn betaget, meer end nogentid.

Thor.

Hvortlænge varer saa det skumle Savn?

Sallemand.

Du har godt ved at tale. Tager Du
Bort i Besøg, staaer selv i muntrest Lag
Dit Hjem saa loffende, som liflig Baggrund
for Diet Dig og drager Dig med Magt
væk fra den vilde Kreds. Var jeg i Dit Sted,
saa tog jeg bort kun for Hjemkomstens Skyld.

Thor.

Ja, Du skal have Tak min gode Ven.
Skjøndt her er godt — ja, meget godt, og jeg
ret lykkelig.

Sallemand.

O Fru Margrethe! Ser
har knap jeg hilst. Ved min Indtrædelse
blev jeg saa greben af den Skjønhed I
fremtryller om Ser, at Ser selv jeg glemte.
Hvorledes har I levet al den Tid
jeg Eder ei har seet? Sund og fornøiet?

Margrethe.

Ja, meget glad. Min Herre —

Thor.

Hør Margrethe:

Sorg for vor Madver nu og — Sallemand
er Nattegæst her. Ingen Snak! Du skal!
Jeg er oplivet ordentlig iaften.
Lys, Barn! Det bliver mørkt. Send Gunner med dem.

(Margrethe gaaer. Strax efter bringer en Svend Lys og gaaer.)

Thor.

Saa! Lad nu al Anstændigheden fare
og firlig Snak. Vi To hinanden kjende.
Savn, Ensomhed og huslig Vykke — jo!
Du greb Dig an!

Sallemand.

Hun seer medtagen ud.
Er det endnu bestandig denne Sorg
for Børnene?

Thor.

O ti! Gud være lovet.
Regntiden er forbi. Man bygger Dæmning
jo for det vilde Hav og skulde ikke
saa kunne dæmme op for Qvindegraad?
Nei, Alt er meget godt. Hvad som er Godt
skal ei man quakle med. Forstyr kun ikke
det muntre Lune, som Du selv mig bragte.
Og nu — hvad Godt? Hvad Nytt? Hvor har du
stuffed?

Sallemand.

Jeg snakked væk, da jeg i Svendens Paahør
ei ville nævne hvad mig ligger nærmest
paa Hjerte. Vid da: Faren er for Døren.

Thor.

Det var jo prægtigt. Men saa sig: Hvad er
paafærde? Skal vi ud? Saameget bedre!
Jeg er beredt.

Sallemand.

Saa villig, at du spørger
ei, hvad det gjælder?

Thor.

Vi hinanden kjende.

Rovløs, men dog ei æreløs — det er
vort Valgsprog og jeg længes efter Livet,
jelsv om det faldt lidt vildt. Seg kjeder mig.

Sallemand.

Det skulde man ei troet, da jeg traad ind.

Thor.

Sa, ja! Det kommer over mig som Trolddom.
Hun er — —

Sallemand.

Hvad?

Thor.

Altfor god til at omtales
i Din Nærværelse.

Sallemand.

Seg takker skyldigst —
paa hendes Begne, da. Men hør nu Thor!
Det er alvorligt. Gamle Ridder Sorgen
er nu vendt hjem.

Thor.

Velkommen skal han være.
Seg kjender ellers ei den gode Mand.

Sallemand.

Men er Du gal? Det er Margrethes Fader.

Thor.

En Svigerfader? Det er drøit; men man
maa bære Sligt med Anstand. End engang
jeg byder ham velkommen.

Sallemand.

Thor —

Thor.

Det er

altid en Trøst, han er ei Svigermøder.
Man bør den gode Side see ved Alt.

Sallemand.

Men har Du da forglemt hvad Tælen er om?
At bryde Kloster op ved Nattetid,
bortsnappe Himmelbruden et Par Dage
før Vielsen, bortføre hende, som
fra lille Barn til Klostret var bestemt
som et Sonoffer for Forældres Synd?
Hun, fast i Klostret født og der opvoget,
var dobbelt hellig. Monne siges det
at Moderen var, og Ridder Sorgen gjaldt
for en Halvhelgen alt, før han tiltraadte
sin Forsalsfærd. Hvorledes troer Du, han
optager det, naar han nu ved sin Hjemkomst
vil see den hellige Datter og saa faaer

den Efterretning at ved Nattetid
 hun af en Voldsmand slæbtes nogen bort?

Thor.

Ei ganske, Ven! Ei ganske. Malerist
 Du Sagen overdriver. Og desuden
 jeg villed hende i den lange Kappe
 saa godt som Svøbekone nyfødt Barn.

Sallemand.

Afmægtigt Klostret var, hun frændeløs,
 og Kongen havde alle Hænder fulde.
 Saa gif da Sagen dengang hen. Men nu?

Thor.

Saa, det vil vise sig, ifald han ikke
 slaaer sig tiltaals. Hun er jo godt forsynet.

Sallemand.

Du vil ei give Slip da paa Margrethe,
 selv om det kan afværge Stormen?

Thor.

Sag?

Du raser, troer jeg! Nei, lad dem kun komme.
 En anden Abbedisse, andre Svende
 de finde her. Jeg skal nok Barnet værg.

Sallemand.

Paa mig og paa min Bistand kan Du stole.

Thor.

Det veed jeg, Ven. Nu Dine egne Sager.
 Hvor har Du drevet om?

Sallemand.

Seg kommer nærmest
fra Skaane og — hvad mener Du? — jeg bringer
Dig Gjæster. Det vil sige: Mattheherberg
vi søge her kun, saa paa Gjennemreisen.

Thor.

Hvor er de gode Herrer da?

Sallemand.

Nei, det

er Qvinder, Ven!

Thor.

Saa saa! — Paa bedste Vis
vil vi beværte dem, Du, jeg og Sidsel.
Men til Margrethe skal derom ei tales.
Hun bliver paa sit Kammer, thi kun Mænd
— forstaaer Du? — vilde Svende mig besøge.

Sallemand.

Thor! Du fornærmer mig. Troer Du, jeg vilde
hidbringe Qvinder, som Du maatte skjule
for Fru Margrethe? Sagen, kort, er denne:
Min gnavne Farbroers, Ridder Eskilds Hustru,
som til sin store Fynd ifjor blev Enke,
vil nytte nu sin Frihed og besøge
sin Slægt i Bylland. Men fra Skaane, veed Du,
er Veien lang og heel besværlig. Svende
har hun vel nok i Følge, men mig syntes
det dog saa passende som, reent ud sagt,

behageligt, at jeg som hendes Ridder
 ledjaged hende. Underveis jeg mærked
 hvor hun nysgjerrig var for dog Margrethe
 engang at see — thi der paa Egnen, Ven!
 er end Dit Eventyr ei glemt. Fru Rigmor
 desuden kjender Abbedissen, troer jeg.
 Kort sagt, ei nogen Plan for Ratteherberg
 fandt Naade for Fru Rigmor og da snart
 jeg mærkede hvor Skoen trykked, fik jeg
 tilsidst ved Bønner, Overtalelser
 det bragt saa vidt at hun gav naadigst Minde
 til det, hun selv just vilde. Jeg drog forud
 for at tilbagevende med en ret
 indstændig Bøn fra Dig og Fru Margrethe,
 og derved tvinge hende hid.

Thor.

Forstaaer sig.

Men Rigmor, siger Du; Fru Rigmor: Hør:
 Det er dog ikke hende, som bestandig
 af Jon blev kaldt: den Fagreste paa Jord.

Sallemand.

So vel! So vel! Skjøndt han for al Beundring
 kun ringe Gjengjæld fik.

Thor.

Og Tiden spilder

Du her! Kom dog, jeg rider med.

Sallemand.

Min Fru

Margrethe —

Thor.

Snak!

(Margrethe kommer).

Thor.

Der er hun. Vi faae Gæster.

En Kvinde — to — — Hvormange var det?

Sallemand.

To.

En Bønfrau følger med som Selskab.

Thor.

Jeg

maa ride dem imøde. Byd dem nu
velkommen, min Margrethe! saa de strax
sig føle hjemme her.

Margrethe.

Sa, ja, min Herre!

— Ak! Engsteligt det er med fremmede Kvinder!

Thor.

Hvorfor?

Margrethe.

Hvad skal jeg sige? Sidsel kun
og mine gamle Nonner kjender ret jeg.

Thor.

Sa, slut ei blot fra dem! Fru Rigmor er

af fornem Slægt, er ung og smuk — ifjor
hun Enke blev —

Margrethe.

En Enke! Ingen Herre!

Forladt og ensom fra det tomme Huus
hun drager bort og tager Tomhed med sig!
Ja, vi vil gjøre Alt. Jeg kan saa lidt kun,
men I, som —

Thor.

For Alverden, Sallemænd!

Se dog naturlig ud! Et Ansigt trækker
Du ovenpaa det andet, som en Tjante
der bær paaengang tre Sæt Klæ'er paa Kroppen.
Det er kun Drilleri! Han faaer mig til
at lee, naar jeg er meest alvorlig stemt.
Jeg skal paa Enken tænke! Ja, jeg skal!
Jeg skal! Farvel saalænge.

(Thor gaaer).

Sallemænd.

Fru Margrethe!

Hr. Thor er lystig stemt; dog gjætter jeg
vel Grunden til hans latter, thi lidt gammel
Fru Rigmors Herre var. Det er det Hele.

(Sallemænd gaaer).

Margrethe.

Gammel! Lidt gammel — og min Herre ung.
Men det er ikke det. Al nei, han sikkert

har lignet Sallemænd. — Ifald hun sørged
af Hjertet, kunde han ei leet. En Enke!

(Sidsel kommer).

Sidsel.

Naa, Fru Margrethe! Sallemænd og jeg
maa Sagerne forstaae. Nu kommer her
da Gæster, endelig. Lad mig nu see kun
I lægger mine gode Raad paa Hjerte
og snapper med, at I tilsidst ei stubbes
i Krogen, Frue!

Margrethe.

Sidsel!

Sidsel.

Naa, det har
vel ingen Nød. Kun Snak og Lystighed.
Alt er paafærde her, som døde Fluer
vi leve op igjen. Dengang han kom,
Hr. Sallemænd, gav han mig strax et Bink,
og travlt fik jeg. Som nu Hr. Thor med Latter
sprang mig forbi, det kildred mig i Sjælen.
Det var mig som den gamle, lystige Tid
nu kom igjen. Ja, Gud forlade Jer
den Kjedsomhed, I har forvoldt os Alle.

Margrethe.

Men Sidsel —

Sidsel.

So nu klarer det, thi faaer man

En Finger først, maa hele Haanden følge.
 Fru Rigmor! So jeg takker! Jeg har kjendt
 En, som det Navn holdt høit i Ere. Maa,
 Fred være med ham.

Margrethe.

Sidsel! Var det Son?

Sidsel.

Saa ryst dog ikke strax. Vist gif han bort
 paa ret uheldig Vis. Af Gud! Hvem skulde
 dog sagt det om Son Rimaardsøn, naar han
 og Sallemand og saa min egen Thor
 saamangen lystig Aften svired sammen!
 Sa Søen fordrer Sit og Himlen Sit.
 Hu, det har været fælt, dengang i Havsnød
 og Dødsangst de slog Tærninger, at finde
 den Synder, der opvakte slig en Storm.
 Den stakkels Son! Han var saa smuk! Han skristed
 dog før sin Død, og mangen kraftig Bøn
 for ham er læst — han har mæn ingen Nød nu.
 Af ja. Endog Hr. Thor har fra den Tid
 forandret sig —

Margrethe.

O, han var altid god.

Men han er stille tidt. Jeg glæder selv mig
 at han Opmuntring nu kan faae. Naar kun —
 jeg veed ei selv; jeg er saa hjerteklemt.

(Thor, Rigmor, Sigrød og Sallemand kommer. Sidsel gaaer).

Thor.

Et kort Besøg? Nu vel! Og om saa var?
 Hvem seer ei glad det stolte Stjerneeskud,
 om end vi veed at for vort slove Blif
 det svinder snart? Og her er dog et Haab,
 en Mulighed, at Eders strenge Dom
 I kan tilbagefalde.

Rigmor.

Dom, Hr. Ridder?

Thor.

I lyser Landsforvisning over dem
 som blive maa, naar I fra Stedet drager.

Rigmor.

I den forkeerte Verden synes stærkt
 at ynke, Ridder! Men skal alt forveyles
 maa jeg og tage Eders smukke Ord
 som bitter Spot.

Thor.

Hvor I dog gjør mig Uret,
 min Frue, ved saa skaanseløst at gaae
 irette med et stakkels keitet Udtryk.
 Jeg veed det vel, mig blev den Gave nægtet
 at stille Tanken frem i sirligt Sprog.
 Men vil I spottende til Spot omdøbe
 min Ubehjælpsonhed, maa jeg bestemt
 fralægge mig sliig krænkende Beshyldning.

Rigmor.

O gammel-danske Erlighed, som gaaer
sin skjæve Gang i Træsko! Skal selv Du
mistænkes nu for Vid og alstjønns Ondskab!

Thor.

Min Frue! Jeg opgiver Kampen, men
jeg flygter ei, jeg falder paa min Post.
Ved Haabet jeg begyndte og ved det
jeg holder mig haardnakket til det Sidste.

Rigmor.

Men Ederes Frue?

Thor.

Her, Fru Rigmor! Nu
Margrethe! I saa meget jo mig bad —

Margrethe.

Min Herre! — Jeg velkommen Eder byder
i dette stille Huus.

Rigmor.

Jeg ynder Stilhed.

I Verdens Varm henvinder Lyd i Lyd,
men i Stilheden ret man høre kan
ei blot de blide, men de muntre Ord.

Man kaster dem som Blomster til hinanden
og glædes selv ved dem, som man uagtsom
nedtraadte, hvis de vorte trindt for Foden.

Margrethe.

De muntre Ord!

Rigmor.

Og vi vil holde sammen
mod disse Herrer, der med fager Tale
hver Kvinde spotter, som, godtroende
sig lader friste til alvorligt Svar.
Vi Tre vil holde sammen. Somfru Sigrid
mig understøtter kun med: „Birkelig?“
og: „Nei, hvem skulde troet?“ men nu hos Jer
jeg venter bedre Bistand.

Thor.

O, Fru Rigmor!

Undseelig er min Hustru og forgjæves
hun leder efter Svar. Paa hendes Begne
jeg Forbund slutte vil, og mod mig selv
jeg gjerne staaer, kun for at staae med Jer.

Margrethe.

Fru Rigmor! Jeg —

Thor.

Margrethe! Somfru Sigrid
har Du ei hilst: hnd hende dog velkommen.

Sallemand.

Jeg frygter næsten, Fru Margrethe! vi
har ubetænksomt Eders Ro forstyrret.
Det brogede Verdensliv, den tomme Snaf
Jer falder fremmed. Kjedelig den er
isandhed og, det maa selv jeg indrømme,
der dog er voxet og i dette Virvar.

Margrethe.

Naar det min Herre morer — faare sjeldent
har jeg seet ham saa livlig. — Bømfri Sigr!d!
Jeg beder Jer at f!dde. Re!sen trætter.

Sigr!d.

J tager t!dt vel ud, min Frue!

Margrethe.

Aldrig.

Sallemand.

Jeg mangengang i denne skønne Sommer
har tænkt paa Jer, min Frue, helst mod Aften.
Da tænkte jeg: Mon i sin lille Have
nu Fru Margrethe gaaer? Hver sjelden Blomst
fik strax jeg Lust at sende: vel jeg vidste
hvor godt den vilde trives. Alting groer
saa frodigt paa den lille Plet; man mærker
det vel: den Sk!tsaand som bevogter Huset
har i sin Varetægt den venlig taget.
Staaer Eders Roser godt?

Margrethe.

Hr. Sallemand!

Hvornaar —

Sallemand.

Hvad mener J?

Margrethe.

Hvortænge troer J

Fru Rigmor bliver?

Sallemand.

Til imorgen kun.

Det var saa hendes Forsæt og det pleier
hun aldrig at forandre.

Rigmor.

Nei, Hr. Ridder.

Jeg vil med Jer ei tale meer. En Dag
Jeg lover Jer, og strax I lægger Planer
for hele Ugen.

Thor.

Foreløbigt kun.

I kan forandre dem saa tidt I vil.
O, jeg er føielig!

Rigmor.

Da maa jeg prise

Jer Trues Kunst, at hun med List og Lempe
Jer tæmmet har, thi Føieligheds Stempel
har ei fra Buggen været Eder paatrykt.

Jeg troer paa Sjælens Spor i Træk og Former
og Jere tale lidt for tydeligt

til af Jert Ord at modbevises. — Godt!

Træk Brynet sammen. O hvor føielig!

Jeg vil ei tale med Jer. Fru Margrethe!

Hjælp mig at lee ham ud, at hurtigt han
gaaer i sig selv.

Margrethe.

Fru Rigmor!

Rigmor.

Nu, saa sig

hvad anden Kunst I bruger mod den stolte
Skabningens Herre, som med Magt dog ei
kan tvinges. Brede? Graad? O, det er kjedsomt.

Margrethe.

Fru Rigmor! Seg paa Spøg saa lidt forstaaer mig.

Rigmor.

Men det er Skade! Nu, saa vil jeg spøge
paa egen Haand, skjøndt tarveligt det falder.

Sallemand.

Min Kinghed tør vel ei?

Rigmor.

Den skal faae Lov

at tage mig min Raabe, thi jeg gaaer
lidt ud paa Muren. Her er mig for trangt.
I vel tillader, Fru Margrethe? — Hvad?
Umag Ier ei. Hvor blev Hr. Sallemand?

Thor (hjælper hende.)

Skudt bort, min Frue! Føielighed har
I fradømt mig, men trodsig tør jeg vel
endnu paastaae min Ret som Vært.

Rigmor.

Var fun

Exemplet ei! Benaadning fremmer Synd.
Seg ellers kunde fristes —

Thor.

Til at tilstaae
min Bøn? O hvor jeg takker Jer, Fru Rigmor!

Rigmor.

J griber Ordet før det ret er udtalt
og giver det den Skikkelse som bedst
med Eders Ønske stemmer. Men jeg tør
ei friste Jer iaften. Træt af Reisen
vil ingen Kamp jeg vove. Men imorgen —

Thor.

Da vil i andre Ting J sikkert seire.

Rigmor.

Juist som man trøster Børn. Men, ret for Alvor:
Jeg vil lidt ud i Luften. Sigrid! Kom.

(Rigmor, Thor og Sigrid gaar.)

Sallemænd.

Hvad tykkes Jer om Enken, Fru Margrethe?
Ret smuk? Ei sandt?

Margrethe.

Er Verdens unge Qvinder
som hun?

Sallemænd.

Omtrent. Hun maa kaldes et
Pragteksplar. Til løs og ledig Snak
en Aftenstund er slig en Qvinde morsom.
Men til min Hustru, til min Hjertenskjær

jeg aldrig hende valgte. Dueslaget
 slet passer for den brogetskjønne Paafugl.

Margrethe.

Mon — —

Sallemand.

Savner I vel Noget? kan jeg hjælpe?

Margrethe.

Nei Tak. — — Der er vist smukt der udenfor.

Sallemand.

Den milde Aftenluft vil Ier forfriske.

Men uden Kaabe, Fru Margrethe? Nei.

Jeg henter den ihast, saa vil vi søge

Thor og Fru Rigmor i det klare Maaneskin.

Anden Act.

Margrethe. Sidsel.

Sidsel.

Ja, ja! Hvad Kjøfnet angaaer: stol paa mig.
 Jeg mener, disse Dage har vel viist
 hvad jeg formaaer. Selv Kongen kunde været
 tilfreds med sliq Beværtning. Fryd og Glæde
 har lydt her overalt. Men, Fru Margrethe!
 I gjør mig Skam. Hvad er det for et Ansigt.
 Margrethe.

Sidsel —

Sidsel.

Ja, ja. Det kommer mig ei ved.
 Hver passer Sit. Jeg har nok i mit Kjøffen.
 — Hvad var alt Det, han sagde Ser imorges?
 Margrethe.

Mig?

Sidsel.

Da han standsed Ser i Gangen?

Margrethe.

Mig?

Sidsel.

Ja, Jer. Hvad vilde han, Hr. Sallemmand?

Margrethe.

Hr. Sallemmand! Imens min egen Herre med hende gif — som Vært. Det sommed slet sig sikkert for en Vært, om sine Gæster han lod alene gaae.

Sidsel.

Der har vi det!

Jeg tænkte nok at det var galt etsteds. Fy, skam Jer, Frue! Skam Jer! Kan I nu ei see ham glad i Qvindeselskab, før I strax skal blive nidkjær? Troer I vel paa den Vis at behage ham? Surmule mens Andre see og siden med Jer Klage forbittre ham den Smule Morsskab han trods Jer har havt? Jeg tænkte nok imorges, da han foer bort saa vild, at I ham havde opirret taabelig — fy, skam Jer!

Margrethe.

Tal

saa haardt ei til mig. Tal slet ikke til mig. Jeg har min Fatning nodig.

Sidsel.

Naar I vidste

at bruge Jer Forstand kun. Være skulde
 I heller af Fru Rigmor, ligne hende.
 Det blev Solskin for Regn og Taage. Men
 gjør som I vil. Det er Jer egen Sag.

(Sidsel gaaer)

Margrethe.

Han i tre Dage knap tre Ord har sagt mig.
 Dog har jeg ikke klaget. Nei, det veed jeg.
 Naar jeg kun maa faae Mod. Der kommer hun,
 Men Sallemand er med; saa maa det vente.

(Rigmor og Sallemand komme. Margrethe gaaer).

Rigmor.

Jeg kan ei komme til mig selv! Jeg kan
 ei fatte mig! Bortblæst den hele Hindring!
 Og I har ganske rolig gaaet og stillet
 Jer hellig an og talt om „Fru Margrethe“
 mens I dog vidste bedst hvor lidt slig Titel
 den usle Kvinde tilkom. Fru Margrethe!

Sallemand.

Man maa smukt lade Frugten Tid at modnes.
 Nu kan jeg ryfte Træet snart, som jeg
 saalænge freded.

Rigmor.

Den ormstukne Frugt
 vist falder Jer i Skjødets, Sallemand!

Sallemand.

I hvor den falder skal jeg være snar

tilrede at optage den, Fru Rigmor!
 Med andre Ord: Naar Alting brister her,
 naar han forskynder hende, vil et Hjem
 hos mig hun finde.

Rigmor.

O, hvor christeligt!

Og paa hvad Vilkaar, om et saadant Spørgsmaal
 sig ellers skifter?

Sallemand.

So, særdeles vel.

Seg ægter hende.

Rigmor.

Ægter! Slig en Qvinde!

Sallemand.

J maa vel sige det, Fru Rigmor! Slig
 en Qvinde træffes sjeldent. From ensfoldig
 har hendes hele Hu, har Sind og Tanke
 kun været henvendt paa ham at behage
 som hendes Husbond var. Ja, var. Som Enke
 betragter jeg Margrethe. Lad Alverden
 et andet Navn end vælge, ligegyldig
 for deres Snak jeg holder mig til Sagen.

Rigmor.

Og Sagen er en Smagsag. Ei derom
 vi trætte vil.

Sallemand.

Thors Enke vil jeg ægte

og han Hr. Eskilds. Har han derved Strupler?
 Sandt er det rigtignok: Eskild er død
 og det er ikke Thor. Men jeg mig trøster
 som bedst jeg kan. Jeg veed dog hvad jeg faaer.
 Det er alt store Ting — ei sandt, Fru Rigmor?
 De Færreste saa vel er faren, selv
 om Somfruer de vælge. Jon og jeg
 — han var erfaren, veed I — har den Sag
 afhandlet tidt. Ja, han har dyrt bekræftet
 den gamle Sætning, at Uheld i Spil
 som oftest følger Held i Elfskovsager.

Rigmor.

Det er oprørende at I letfindigt
 kan tale selv om det!

Sallemænd.

Letfindigt, Frue?

I gjør mig Uret. Det blev ikke sagt
 i Letfind. Det var langt fra. Sjældent kun,
 og nødigt tænker jeg paa flige Sager.
 Lidt vildt man levet har. Nu kommer Tiden
 man vil slaae sig til Ro. Naar med alt Andet
 man færdig er, tyer man til huslig Nykke.
 Jeg kjender Verden; er mistroisk; har
 saa mine Fordringer. Fortiden slaarer
 en Streg jeg over og er sikker saa
 for Eftertiden. Hun er from og huslig.
 Hun lyde vil og lærer vel at elske.

Pligtmæssigt, idetmindste. Jeg vil nøies.
 I hvor det gaaer er hun dog trofast, yndig —

Rigmor.

Og morsom. Ikke sandt?

Sallemand.

Netop, Fru Rigmor!

Hun morer mig. I sin Ustyldighed
 hun næsten brast i Graad ved Tanken blot
 om Eders Enkestand. Og Thor hun bad
 at gjøre Alt, for Jer at trøste lidt.

Rigmor.

Sligt more maa, for ei tilgavns at kjede.

Sallemand.

Hun staaer i Dobbeltglorie for mit Die.
 Først hendes egen, som med hvidlig Glands
 omstraaler rundt det rene Afsyn, saa
 den brogetglimrende, Budseerlighedens,
 det — om I vil — det latterlige Lys
 hvori den hellige Enfold staaer for Verden.
 Snart svagt, snart stærkere den viser sig
 og aldrig bliver ved dens Spil jeg kjed.

Rigmor.

Nu, hver sin Lyst. Hun er Jer sikkert vel undt.

Sallemand.

Sig ikke det. Jeg ønsker ei at Thor
 for meget mærke skal —

Rigmor.

Hvad? Hun ham er
besværlig kun! Han har ei mindste Blik
for Dobbeltglorien. Kun i Kjedsomhedens
det desige Skjær hun for hans Die staaer.

Sallemand.

Selv om hun var ham ganske ligegyldig,
vil han oprøres, naar sig Nogen nærmer
den Qvinde, han saa længe kaldte Hustru.

Rigmor.

Men naar han faaer den trøstelige Visshed
at det kun var Bedrag —

Sallemand.

Det hjælper ikke.

Nei, han paa Klostret kun vil tænke. Men
hvor bliver han saa længe?

Rigmor.

Han drog tidligt
paa Sagt idag. Om Kjarlighed han talte.
Jeg troede ei — jeg lo — tilsidst jeg drev
ham fast til Raseri. Saa gif han.

Sallemand.

Turde

jeg vove her et Ord som Ven? Lad det
for tidt ei komme dertil. Thor har Kuller.
Selv med Fornuft er man ei sikker paa ham.

Rigmor.

Tak for Tert Vink, Hr. Sallemænd! Dog troer jeg en Elsker vel omtrent at kunne styre.

Sallemænd.

Bevares! Derpaa har jeg aldrig tvivlet.
Det var Husbonden kun jeg tænkte paa.

Rigmor.

Den Tid den Sorg.

Sallemænd.

Sa vel. Naar Sorgen kommer
jeg beder ndmngst, I mit Ord vil mindes.

(Sallemænd gaaer).

Rigmor.

Han er en Fredsforstyrer af Natur,
og maa han bringe Lykken, vikler han den
i Spydighedens Tornebundt. O Lykke!
Hvor slet jeg dog modtog Dig. Søde Guddom!
Tilgiv, og vend Dig ei fortørnet bort.
Imorges skjulte under Spot og Spøg jeg
mit ringe Haab, min store Hjerterangst.
Imorges end jeg ønsked at min Fod
ei havde dette Sted betraadt, at aldrig
mit Die havde seet den Eneste
jeg her i Verden elske kan; jeg ønsked
tilbage mig i fløve Vetsindstilstand,
thi dyrt jeg maatte kjøbe, eller haardt
tilkæmpe mig den Livets Skat, som her

jeg fandt. Nyfødte Kjærlighed! Hvor har
 Du mig forandret! Ja, besejret er jeg.
 Besejret — og hvorved? Den Trods jeg spotter?
 Den Voldsomhed, som jeg maa kunstigt holde
 i Tomme stedse? Er det hans Længselsblik?
 Hans Smil, hans Skjønhed og hans Stemmes Klang?
 Ja, er kanskee det just hans Mangler, er det
 den — tys! — den Drengens Egenfindighed
 som vexler tidt med Mandens dybe Alvor?
 Jeg leer, og frygter hemmeligt; jeg føler
 mig overlegen, og beherskes af ham.
 O, som ved Trolddom jeg betvingen er.
 Men jeg maa samle mig, thi end jeg har
 ei Seiren vundet. Er han Min, da kan
 jeg til den søde Tvang mig trængt hengive.

(Margrethe kommer.)

Rigmor.

Ah, Fru Margrethe!

Margrethe.

Tilgiv mig, Fru Rigmor!

Jeg maa med Eder tale. Hør mig venligt,
 med Overbærenhed. Høft, at jeg kjender
 saa lidt til Verden. Haardt jeg kæmpet har
 for at faae Mod, thi ikke blot berøvet
 min Herres Raad, maa jeg selv frygte for
 ham at fortørne. Dog, jeg tør ei tie.
 Jeg beder Der, Fru Rigmor! drag herfra,

Mig, som den klare Sol, I bringer Liv
 og Glæde hvor I kommer — kun ei her.
 Her blander I for stærkt et Døie som
 til Dunkelhed er vant, til matte Farver.
 Ei at jeg tvivler paa min Herres Trosteb,

ei at for ham jeg frygter. Men, Fru Rigmor!
 Jeg er en svag, en nidkjær Qvinde. Jeg
 kan ei med No de Fortrin see hos Jer
 som hos mig selv jeg savner. Vel jeg vidste
 før her I kom, at Meget mangled mig.
 Men ei hvor Meget. Drag for min Skyld bort.
 Gjør det af Skaansel.

Rigmor.

Jeg beundrer Jer
 ifandhed, Fru Margrethe! I forstaaer
 Jer ei paa Verden, siger I? Jeg er
 saa temmelig dog i dens Former hjemme.
 Men jeg forsikrer Jer, jeg har endnu
 ei truffet Nogen, som saa sindigt, under
 saa vel valgt Form forstod at stille sig
 ved en besværlig Gæst. Kun træffer det
 sig lidt uheldig, at man vel kan kalde
 Jer Omhu overflødig. Jeg var draget
 herfra imorgen, dog. — Jeg maa vel sige,
 jeg har ei længe følt, som nu, mig skamfuld.
 Hr. Thor, som sagtens kjæder sig en Smule,
 bad mig at blive — saa paatrængende

at jeg, forlegen halv og halv godmodig,
gav efter. Vatterligt jeg altid fandt det
at gjøre sig saa kostbar. Jeg tilstaaer det
med Rødme, Fru Margrethe! Jeg trofskyldig
antog ham som Ordfører og for Jer.

Margrethe.

Hans Onske hidtil var min Lov. Nu handler
jeg mod hans Villie — førstegang. Jeg havde
ei troet at jeg den Dag opleve skulde.

Rigmor.

Saa, Meget skeer, som Ingen skulde tænkt.

Morgenrød gier Aftenblød;

Morgengraa gier Himmel blaa.

Min Bedstemoder var en gammel Qvinde
og fuld af Ordsprog. Dette har hun lært mig
og mange fleer. De Griller tidt fordrive.
Tilgiv mig, Fru Margrethe, om lidt hastigt
jeg svarte før. Man let sig overiler.
I gav desuden mig Exemplet, men
jeg vil fornuftig være for os Begge.
Tog nu jeg bort, da vakte det kun Opsigt
og derfor bliver end jeg til imorgen.
Det gjør mig ondt at jeg har voldt Jer Uro
imod mit Vidende. Men har kanskee
til Smiger vant — desværre! — jeg for lidt
betænkt at Det, der gled mig let forbi
som noget Vigegyldigt, Dagligdags,

for Jer fik en Betydning ved dets Rnhed —
 har jeg begaaet den Feil, saa beder her
 jeg om Tilgivelse. Men helligt kan jeg
 forsikre Jer, at Eders Egteherre
 mig ligegyldig er, som jeg og ham.
 Ei sandt? Nu dog I troer mig, Fru Margrethe?

Margrethe.

Jeg troer saa vist, I drager bort imorgen.

(Margrethe gaar.)

Rigmor.

Du troer det vist? Imorgen. Kort er Tiden.
 Vel var det, jeg bekæmped mig. Hvad veed
 vel hun af Høflighed? O, taabeligt,
 ja, tifold taabeligt det var, at lade
 sig her opirre. Jeg vil være rolig.

(Sigrid kommer.)

Rigmor.

Sigrid! O kom! Jeg er forstemt, jeg længes.
 Sig — Jeg har knap i Speilet seet idag —
 er jeg ei hæslig, ret? Er ei min Dragt
 uflædelig? Jeg har en Følelse
 som om mig Noget mangled.

Sigrid.

Intet, Frue!

Smuk er I, men saa mild ei, som I pleier.

Rigmor.

Sa, de har kjedet mig, først Sallemænd,

faa Fru Margrethe. Nys hun mig forlod.
 Og veed Du hvad hun vilde? Bede mig
 faa mindelig, snart at forlade Huset
 og andensteds udspænde mine Garn
 hvor ei den kjære Husbond slagred i dem.

Sigrid.

Hvordan? Hun sagde?

Rigmor.

O, jeg læste det
 i hendes høitidsfulde Ansigt, hørte,
 trods den tiltvungne Fatning, det i Stemmen.
 Hun frngter ei — hvi skulde hun vel frngte?
 Er hun et Mønster ei paa Qvinder? Følger
 hun som en Hund ei hvert hans Bink? Har engang
 hun i sit hele Liv et Nei vel sat
 imod hans Ja? Har ærbart hun ei forset
 sig naar en anden Mand til hende saae kun?
 Og nu hun skulde frngte, tvivle paa
 hans Trost, hun, som den gjengjælder dog
 i fuldest Maal med dræbende Kjedsomhed!

Sigrid.

At fængsle Mænd forstaaer hun ikke.

Rigmor.

Sig

ei det! — O, naar Du vidste hvad jeg veed! —
 Hvor latterlig, hvor ussel hun med samt
 sin Hellighed nu for mig staaer. Og dog —

jeg veed ei selv — jeg, som vil vinde hvad
hun taber, jeg, som elstes hvor hun haanes,
jeg — ja! jeg hende lønligt dog misunder.

Sigrid.

Umuligt! Kun af Spot I taler saa.

Rigmor.

Nei, Sigrid! Nei! Begrib det Hvo som kan.

Jeg denne Hellighed som Gave selv
ei vilde tage — dog jeg den misunder.

Den piner mig, som en forvildet Straale,
Der falder paa et Kunstværk og forstyrrer
Eysvirkningen, som fra eet Punkt bør udgaae.

Sigrid.

Saa, det kan være ret kjedsommeligt
og pinligt, som I siger. Men misunde?

Rigmor.

O bryd mig ei! Forstaaer jeg selv min Mening?

Jeg — ja, jeg troer jeg hader hende, Sigrid!

Jeg har ei hadet før. Imag med Alt
jeg færdig blev, og nu skal med sin Enfold
hun kunne bringe mig af Egeværgt?

Det er det, jeg misunder. Saa, det sagtens
kun er den Kraft, Ensidigheden giver.

Sigrid.

Hun kommer dog ei vidt.

Rigmor.

Nei, det er sandt.

Og, seer Du, Sigrid! Gaaer jeg nogentid
 igjen en Husbond, vil jeg elske ham
 saa tro som hun, men ei saa kjedeligt.
 Vi kastes tidligt ud i Verden, føres
 blandt en Mangfoldighed, hvor Meget samles,
 hvor Meget vindes, som Den stakkels Ustyld
 ei drømmer om — hvor ogsaa Meget kjøbes.
 Vel, jeg er rig paa Verdens Skatte. Stod
 jeg som en uerfaren Jomfru her,
 da mangled jeg just det, som ham kan fængsle.
 Jeg har betalt min Gjæld til Verdens Sammer,
 betalt uvidende, thi nu først føler
 jeg Livets Værd. O lykkelig jeg skal
 ham gjøre! Lykkelig!

Sigrid.

Det er Hr. Thor.

Men Fru Margrethe —

Rigmor.

Hun? O, Sallemænd
 paa Mennesker forstaaer sig. Strax han vidste
 hvor slet de passed sammen, forudsaae
 hvad Følgen blev, naar Ornen skulde sig
 formæle med den Gaas han som sit Rov
 til Reden bar.

Sigrid.

Han holder gode Miner
 med Fru Margrethe dog.

Rigmor.

Ja vel. Det er
hans mindste Kunst. Om der fra Helved kom
en Djævel, ham at hente: trods sin Angst
tog han dog høfligt mod den. Og desuden
er hun just efter hans Smag. Kloge Mænd
vil nødig sees i Körtet af en Qvinde.
— Tys! Gaa.

(Sigrid gaaer. — Thor kommer).

Thor.

Fru Rigmor!

Rigmor.

Thor!

Thor.

J har tilgivet?

J har?

Rigmor.

Hr Ridder —

Thor.

Skjul ei strax Bert Ansigt
bag Spottens Maske, Høflighedens Slør.
Det er saa faurt at see, naar utildækt
engang det viser sig. Med bundne Sandser
ophidset, vred og siden tung og dorst
har jeg gaaet om; men som jeg nu traad ind
og faae Dig staae hængsunken, drømmende,
da svandt for Synet bort den Taagest,

som mig omhylled kold. Jeg voved knap
 at nærme mig. Jeg tænkte: Vækkes hun
 saa vækkes Spot paa Læben, Stoltthed i
 det dunkle Die, som nu straalser mildt.
 Se, jeg har gjort Dig Uret. Haan og Kulde
 Dig fremmed er. Med Kjærlighedens Blik
 Du vaagned — og besindede Dig, og greb
 saa ængstlig efter Sløret, det at skjule.
 O, skjul Dig ei for mig! Saa lykkelig
 har Du mig gjort! Skjænk mig et Blik endnu.
 Et Ord! Et mildt! Meer vil jeg ikke fordre.
 Sig kun — Sig det saa fattigt som Du vil:
 Jeg har Dig kjær — sig blot: Jeg er Dig god --
 saa vil jeg nøies, være lykkelig
 som Barn ved Juletid. O Rigmor! Sig det!

Rigmor.

Tal ei saaledes — o, mit Hjerte banker!
 Hr. Thor —

(Margrethe kommer).

Thor.

O søde Sprog, som Diet taler
 saa stammende, forvirret. Læben, Rigmor!
 maa nu bekræfte det, og hvis den tøver
 med Ordet — Pant den dog mig give skal.

Rigmor.

Nei — Thor! Nei — —

Fru Margrethe! Blev! Hos Jer

jeg føler mig saa tryk, thi rolig er I
bestandig. Bliv dog, eller tag mig med.

Thor.

Hvad skader Dig? Hvad er der?

Margrethe.

Intet, Herre!

Rigmor.

I er lidt anstrengt vist ved denne Tids
uvante Liv. Stilhed behager bedst Jer.
Ensformighedens Sløvhed lignes tidt
ved levende Død: den Tilstand er saa rolig.
For Døden frygter man og Livet dog
det er, som bringer Smerte. Salig den
der blunder stille. O, det er en Synd
den Drømmende at vække. Ubevidst
han Lykken nød, bevidst maa han den knuse
skal han ei knuses af den. Saare faa
den slutter Pakt med — ellers blev jo Verden
et Paradis. O hvor sig mine Tanker
omtumle! Selv jeg veed knap hvad jeg figer.
Det om min Reise var, jeg vilde tale.
Imorgen maa jeg bort. End denne Aften
jeg nyde vil til Afsked, at et Minde
jeg maa medtage herfra, som jeg tidt
kan frydes ved — et reent, uskyldigt Minde.
Som Venner vil vi skilles. Glemme kan
jeg aldrig disse Dage, men de skal

— de skal i Enffens Solglands for mig staae.
 O, vi vil være glade ret iaften!
 Vil spøge, lee, vil sige tusind Ting
 foruden Mening, ret som Glæden selv.
 Naar engang saa kanstee som gamle Folf
 vi træffe sammen, har et fælles Punkt vi
 hvortil strax vore Tanker søge: Mindes
 I vel hiin Aften? Og saa gjælder det
 hvem der kan mindes bedst.

Thor.

Det bliver mig.

Rigmor.

I boer og bygger her. Et Blad i Bogen
 som I beholder, er Jer disse Dage.
 Jeg det udrevne Blad medtager kun.

Thor.

Hvor tom blev Bogen om I rev det ud,
 det bedste Blad, med lyse Billeder
 udsiret, mens de andre kun bedækkes
 af snirkletstive Skrifttræk. Nei, Fru Rigmor!
 jeg skal min Skat vel vogte. Maa med Mindet
 engang jeg nøies — det skal Ingen mig
 berøve. Men endnu det friske Liv
 mig vinker. Kom! Følg mig i Haven! Der
 det gennemstrømmer os saa frit. Her føler
 man sig beklemmt. O kom!

Rigmor.

J faaer vel raade
skal Freden ei den sidste Aften brydes.
Men Fru Margrethe?

Thor.

Hun har travlt — hun har
ei lyst. Kom J, Fru Rigmor! Solen synker.

(Thor og Rigmor gaar. — Sidsel kommer.)

Sidsel.

Hvad er det? Hun imorgen reiser alt
Fru Rigmor?

Margrethe.

Troer Du?

Sidsel.

Men hvad skader Jer?

Hvad er paafærde nu?

Margrethe.

O bliv lidt hos mig!

Beg er jo saa forladt. O gode Sidsel!

Sidsel.

Men Herregud!

Margrethe.

Om Nogen kun den Aften
ham havde seet! Ja, dersom Nogen vidste
hvor god han mod mig var, hvor mildt han taled.
O, som i Himlen jeg mig følte! Da —
da kom hun, og forvirret viste Alting

sig for mit Die. Underligt: jeg stod dog,
 skjøndt under mine Fødder Grunden veg
 og Alt opløste sig — Alt, hvad jeg før
 min Verden kaldte. Og jeg kæmped for
 at holde fast dog Noget af hvad Mit var.
 Forgjæves — Alting svandt. Uændset stod jeg.
 Og da til Skikkelse sig Taagen fastned,
 og da de traadte frem i klare Omrids —
 da var det hendes Verden, mig saa fremmed
 og jeg tilovers reent.

Sidsel.

Sa, stakkels Barn!

Hvad vilde Spurv i Tranedands?

Margrethe.

Jeg troede

mig end at kunne frelse, men Faldstrikker
 hun snoer mig, selv af mit Nødankers Lov.

Sidsel.

Maa, vær kun rolig. Alt kan blive godt.
 Hun maa dog bort og som fornuftig Hustru
 der veed at lukke Diet til, vil snart
 I vinde ham igjen. Anstil Jer rolig.
 Snak lidt med Sallemænd; han er Jer god.
 Det skaded ei om Thor det mærked. Vær
 lidt mild imod ham. Hører I?

Margrethe.

Hvorfor?

Jeg kan ei lide ham.

Sidsel.

Ei, det gjør Intet
til Sagen Barn! Følg kun mit gode Raad.

Margrethe.

Han bringer Uheld med sig. Venlig er han
bestandig, meget skaansom og fornuftig.
Men naar han kom blev altid Alting værre.

Sidsel.

Saa? Er I vis paa det?

Margrethe.

Seg gjør ham Uret,
det veed jeg nok. Men jeg kan ikke for det.

Sidsel.

Der kommer han.

Margrethe.

Seg gaaer?

Sidsel.

Ja, som I vil.

(Margrethe gaaer.)

Sidsel.

Hun siger Noget. Vil han den Bei, Herren?
Na nei. Han veed ret vel at det dog fører
til Ingenting. Hun er saa tro som Guld.

(Sallemand kommer.)

Sallemand.

Ei, Sidsel her! Seg troede Ier ifog

blandt andre gamle Potter hist i Rjøfnet.
Hvor er Der Frue?

Sidsel.

Hør, Hr. Sallemænd!

Lad os To tale lidt fornuftigt sammen.
Det seer skam broget ud.

Sallemænd.

Hvornæd?

Sidsel.

Aa, stil Der

kun ei saa hellig an. I veed ret godt
hvorom jeg taler.

Sallemænd.

Naa, det er vel Thor.

Ja, det er galt. Hvad siger Fru Margrethe?

Sidsel.

Aa, som sædvanligt: Ingenting. Saa meente
jeg, det var bedst engang at bryde Isen.

Jeg talte da Fornuft og satte Mod
i hende, stakkels Ting! det hjalp dog lidt.

Nu er det galt igjen. Hvem kan vel undres?

Gjæster er godt nok, men Fru Rigmor gjør
her ingen Gavn. Hun maa som snarest væk.

Sallemænd.

Ja, det var vist at ønske.

Sidsel.

I maa skaffe

den Sag istand. I maa, Hr. Sallemmand!
 I bragte hende selv, og Fru Margrethe — —
 Vi stod og taled om Jer, som I kom;
 saa løb hun.

Sallemand.

Ei — hvad blev der sagt da om mig?

Sidsel.

Hun har saa sine Indfald. Men hun troer
 det er Jer Skyld, ifald Fru Rigmor bliver.

Sallemand.

Min Skyld? Ih hvilken Snak! Naa, gamle Mutter!
 Hvad sagde hun saa om mig?

Sidsel.

Saa, det skulde

I hørt, Hr. Sallemand! Men jeg kan tie.
 Bliv til Fru Rigmor først er borte.

Sallemand.

Det

er jo det Vigtigste. Hun taler selv
 om Reisen — men det er ei førstegang.
 Smidlertid: jeg gjøre skal mit Bedste,
 skjøndt Thor vist bliver rasende. Han er
 ei god at komme just tilrette med
 naar han ei faaer sin Billie.

Sidsel.

Staffels Dreng!

Det er fortrædeligt. Men dennegang
gaaer det ei an og hjalp ham ikke heller.

(Eidsel gaaer).

Sallemand.

Jeg gad dog vist hvad hun har sagt, men jeg
tør ikke spørge meer. Snild er den Gamle.
Maaskee det er et Paafund kun af hende.
Skjøndt — Noget har hun sikkert sagt.

(Niels kommer.)

Niels.

Hr. Ridder!

Sallemand.

Hvad — Niels? Afsted! Lad Ingen see Dig her!

Niels.

De kjende mig dog ei, Hr. Ridder! Sidst
var jeg formummet, saa det var en Ønst.
Ja, hvis jeg kom igjen i Munkeskutten
som dengang.

Sallemand.

Øns. Hvad er der?

Niels.

Underretning

kun om den Gamle, jeg har snuset efter.

Sallemand.

Sankt Sorgen! Han er vel i Skaane nu?

Niels.

Nei, thi han styrtede med Hesten og

blev bragt til en Kulsvier eller Bonde
paa denne Side Sundet, hvor han ligger
endnu og tæller Dag og Time, troer jeg,
til han kan naae sin Vængsels Maal i Klostret.

Sallemand.

Sa vel. Han deler Lod med saare Mange.
— Godt var det at Du kom. Jeg kan maaſkee
juſt faae Dig nødig.

Niels.

Vil I giftes, Herre?

Sallemand.

Det turde hænde ſig. Dog faaer Du dermed
ei at beſtille, Niels. Men muligviis
behøver jeg Dit Bidneſbyrd forinden.
Afſted nu med Dig! Hvor vi træffes, veed Du.
Gud naade Dig, om Du Dig røber ved
Din Uforſigtighed.

Niels.

Det vilde ligne
mig grumme lidt, Hr. Ridder! Bær ei bange.

Tredie Act.

Stue paa Borgen.

Sallemænd.

Brist eller bær! Nu staaer det store Slag
derinde. Hun vil væk — kan meer ei holdes.
Hun græder, troer jeg — men dog Dyden feirer,
som sjeldent skeer. Harmonist Sammensmeltning
af Løgn og Sandhed er den Qvindes Væsen.
Et udstuderet Spil faaer Sandsheds Liv
af hendes Hjerteangst — men Angsten selv
i Spillet nyttes, som et prægtigt Kort.
Thor er fortabt. Lad hende tage ham
og styre, om hun kan, hans vilde Sind.
Mig er hun Ratten, som Kastanierne
af Alden rager — — Ihs! Nu gaaer det løs.

(Thor kommer).

Thor.

Ulykkesfugl! Du har anstiftet Alt!
Du drev mig til at kaste hen mit Liv,

min Frihed for en Qvindes Graad at stille.
 For maatte med afhugget Haand jeg søge
 min Lykke fri, end ligge bundet her.

Sallemand.

Saa talte Du ei dengang. Tvang jeg Dig?
 Greb ei begjærligt Du mit første Bink?

I hor.

Affindig var jeg, Du ved fulde Samling!

Sallemand.

Og Affind var Dit Ægteskab? Saa hør:
 Men først Dit Ord: Bland ei mit Navn heri.

I hor.

Nei, nei!

Sallemand.

Jeg tænkte vel hvortil det førte,
 men fandt ei anden Udvei. Alt Margrethe
 Du da for ingen Priis gav fri, begreb jeg.
 Du havde derved kun gjort Dig til Nar.
 Hvad Enden maatte blive faae jeg, thi
 hun var paa anden Vis ei til at styre.
 og Du var slagen alt. Men, som Du siger:
 Det Ægteskab var Affind. Derfor tog jeg
 Ansvarer fuldt paa mig. Din Lykkefilde
 jeg plumred ei, men nu, den er udtørret,
 nu siger jeg: Byg, hvor Du vil, Din Hytte.
 Du er ei bunden til den golde Grund.

Thor.

Hvad mener Du?

Sallemand.

Du er ei bunden til
Margrethe. Ingen Præst har Eder viet.
En Svend jeg har, som lidt forstaaer af Alt.
Kronraget, geistlig klædt, han skuffed Begge.
Han, den forfløine Fugl, tilsammen gav Ser:
kun han velsigned den ughldige Pagt.

Thor.

Det, som Du siger der, er sandt?

Sallemand.

Jeg kan
bevise det. Jeg Svenden skaffe kan.

Thor.

— Løgn. Det var Ordet, hvorved Verden skabtes. —
Fjor — Du var ei med, dog, Folk af vor Slags
ei glemmer let den Sag — da vi leed Skibbrud
op imod Borringholm, hvor jeg selvsemt
med Livet slap kun, skjøndt vi, stædt i Havsnød
og rædselslagne, selv Sonoffer bragte
den vrede Tugtemester, som os pidfød
med Stormens Svøbe: dengang, Ven! da var det
ret godt, jeg vidste ei, hvad nu jeg veed.
Jeg er ei ræd, men da vi stod i Kreds
og kasted Tærning om hvem der nu skulde
som største Synder springe overbord —

gaae gjennem vilde Hav — kanskee til Helved —
da stod et Synderegister for mit Die.

Fra mine Drengaar det strakte sig
og voxed stort, saa sort og tæt beskrevet.

Et Udspekth kun der var: skjøndt jeg behandlede
Margrethe slet, saa havde jeg dog ei
mod hende mig saa dødelig forsynet.

Saa, den Bildfarelse mit Liv har frelst.

Jeg mindes det saa grant: næst efter Søs,
stod mit Spil værst. Med denne Synd paa Hjertet
min flamme Haand mig Døden havde kastet.

Sallemand.

Hvor vil Du hen? Hvad gjør vel det?

Thor.

Jeg saae

i Stormen ham at knæle, skrifte lydt
de blodige Synder, stirrende og bleg.

Jeg saae da han sprang ud, da brufende
sig Havet luffed over ham — og svor,
le kun! Jeg svor mit Levnet at forbedre.

Sallemond.

Det fryber i mig, naar Du taler saa.

Thor.

Du mener det er Snak? Du var ei med!
Er jeg en Kryster? Er jeg Helgen? Hvad?
Og Jon? Jeg siger Dig, han, som vi Alle,
med kridhvidt Kind afventet Skjæbnens Dom.

Sallemand.

Tal ei derom. Han var den Eneſte
dog ei, ſom den Dag døde. Tredive Mand
ſ var ombord, og fem kun naaede Landet.

Thor.

Men Maaden, ſeer Du! Maaden!

Sallemand.

Rædſomt var det.

Men, for Alverden! Hvordan komme vi
dog nu paa det? Hvad gaaer det denne Sag an?

Thor.

Han, Du og jeg — ſad ei vi pralende
om hvem de værſte Streger havde prøvet?
Han ſtaf og Begge — da beſluttet jeg
ham at ydmynge ved et Boveſtykke
hvortil han ikke kunde viſe Magen.
Saaledes kom Margrethe i min Bold.

Sallemand.

Men raſer Du? Der er ei mindſte Mening
i hvad Du ſiger. Dog — naar Sagen ſaa
Du tage vil, er let det Hele ordnet.
Hvad bryder Du Dig vel om Bielen?
Hun — veed det ikke. Reent er jo for hende
Forholdet nu, ſom før. Saa lad det blive
paa ſamme Fod. Jeg intet Ord derom
ſkal hente, Ven! Saa falder af ſig ſelv

den hele Brøde bort og lyffeligt
 I sammen leve kan i Snefe Aar.

Thor.

Ja, Du har Ret. Det kan jeg gjøre — kunde
 jeg gjøre, var ei Den jeg, som jeg er.
 Hvad er vel Tvang? Et Paastud, naar den kommer
 udvendig fra — men vore Østers Tvang
 er virkelig, skjøndt sjældent vi paa den
 beraaber os. Seg Sagen vil betænke.
 Maaſkee jeg med det Gode — — O, gid aldrig
 hun her var kommen! Med sit fromme Væsen
 har hun mig smittet og, for slet til Helgen,
 vil jeg som Hykler nu fra Sagen snoe mig.

Sallemand.

Men Thor —

Thor.

Godt, godt. Slet nok er jo det Gode.
 Vær ganske rolig. Giv mig Tid, og jeg
 skal ei Staldbroderskabet gjøre Skam.
 Slet nok det Gode er, godt nok det Slette,
 naar vi ved det kun Maalet naae. Seg siger
 Dig, Sallemand, at næsten ødelagt mig
 den Qvinde har. Nu river jeg mig løs
 og gaaer min egen Vej — men om Du troer
 at jeg iblinde gjør det, om Du mener
 jeg mig indbilde vil, den gaaer mod Himlen,
 gjør Du mig Uret.

Sallemand.

Men, min bedste Ven!

Naar var vel mellem os om Himlen Tale?

Thor.

Ja, det er sandt. Ja vel. — Hør, veed Du hvad:
Jeg savner Jon.

Sallemand.

Lad ham i Fred dog hvile.

Men, Thor! Forhast Dig ei. Betænk Dig først.

Thor.

Na ja. Ret gjerne, skøndt jeg har bestemt mig.
Se saa!

(Margrethe kommer.)

Margrethe.

Forstyrer jeg? Jeg vilde kun
Der spørge, Herre — O, hvor I er bleg!
dog ikke syg?

Thor.

Vist ei. Men bliver det
om I mig vil forfølge nu med Snak.
Hvor er Fru Rigmor?

Margrethe.

Hisset inde, Herre!

Thor.

Godt. Sallemand, gaa med. Troer Du Dig alt
berettiget til her at blive?

Sallemand.

Seg?

Hvad mener Du? Seg er her jo som Gæst.

Thor.

Saa — det er sandt. Saa bliv da.

(Thor gaaer).

Sallemand.

Fru Margrethe!

Tilgiv om jeg for aabenhjertigt taler.

Men med Bekymring seer jeg, hvordan Thor
har sig forandret. Trudsler, halve Vink
undslippe ham, men naar jeg spørger, viser
han mig tilbage stolt. Ifald I har den,
saa giv mig Nøglen til den mørke Gaade.
Maaskee jeg kunde hjælpe, naar jeg vidste
hvor Faren stikker.

Margrethe.

Seg maa takke Ser.

Men ingen Hjælp behøves. Her er Fred.

Og han er sund — og — — — Meget Seg Ser
takker.

Sallemand.

Tilgiv om end paatrængende jeg synes.

Fred er i Vandet, det er sandt. Dog hører
man selv i Fredstid tidt om Rov og Mord.
Saa gaaer det og i Huset. Fred kan være
tilsyneladende, skjønt blodigt tidt

den Ene sig forsynder mod den Anden.
 Jeg veed, saalange Fredens Skin bevares,
 har Trediemand ei Ret at blande sig
 i huslig Rød. Ja han maa selv anstille
 sig som han ikke saaer hvor svært den Stærke
 den Svage foruretter. Men om engang
 det gif saa vidt at selve Skinet svandt;
 om — tilgiv mig, Magrethe! — om I trængte
 til en Beskytter, til en Ven, en Broder,
 da har I ham i mig. Hvad der end skeer,
 ja, hvadsomhelst — jeg kjender Jer, Margrethe!
 og I for mig bestandig være vil
 den reneeste blandt Jordens rene Qvinder.
 Husk det. Hvordan det gaaer: Forstødt, forhaanet,
 vil I for mig en Himlens Engel være.

Margrethe.

Forstødt!

Sallemand.

Regn Ordet ei. Det er et Udtryk
 kun for en Trængt, som ved sin Ubestemthed
 mig piner dobbelt. Og ugrundet er
 maaskee min Angst — Thor er jo hæftig tidt.
 I min Bekymring for Jer synke seer jeg
 vel Alt for fort og tager Skyen, som
 snart driver over, for alvorligt Uveir.
 Jeg har dog ikke skræmmet Jer? Jeg skammer

mig ret ved min Fremfusenhed. Tilgiv mig.
 Og i hvordan det gaaer, saa stol paa mig.

(Sallemand gaaer).

Margrethe.

Forskudt! Hun, som i Verden bragte Synd
 og Sorg og Død blev ei forskudt — o nei!
 Hvad har saa svært jeg syndet? Gamle Tanker!
 er I nu der igjen? — Jeg troer Jer ikke!
 Vel veed jeg, andre Qvinder deres Børn
 ei miste saa — men jeg har ikke dræbt dem!
 Nei, det var ingen Straf. Nei, Himlen selv
 har ført min Herre til mig. Synd det var ei.
 Jeg var saa lykkelig. Hvad der end skeer
 vil jeg dog aldrig angre — kun begræde.

(Thor kommer).

Thor.

Saa, det slap ud — slap ud. Nu veed hun Alt.
 Fortvivlelsen først veg for vantro Haab
 og saa for salig Fryd. Min Læbe brænder
 af hendes søde Ans. Saa, hun har Ret.
 Det maa jo gøres — og hvorfor ei strax?
 Kun gennem Skjærsild man til Himlen gaaer,
 og hende nytter ingen Frist — hun maa
 afsted dog — ja, hun maa — — Margrethe!

Margrethe.

Herre!

Thor.

I her? Jeg faae ei strax — jeg —

Margrethe.

Skal jeg gaae?

Thor.

Nei bliv. — Ket faa. Ved Slagterbænken staaer
det tamme Lam og venter. O, men hun,
min sk, nyssfangne Hind! Hun længes nu
og stoler paa mig. Mod!

Margrethe! Hør:

Seg tale maa med Eder. Vigtig er
den Sag som ligger mig paa Hjerte. I
den gjætter vel?

Margrethe.

Nei, Herre!

Thor.

Seg har ofte
tiltalt Jer haardt og I har svaret blidt.
Trofast og lydig er I. From — for from
maaskee for mig; dog, det kan ikke dadles.
Huslig — ja, det er sandt. Og ndmng, reen
og trofast — ja —

Margrethe.

O, ros mig ikke, Herre!

Seg bliver faa forfærdet! Aldrig taled
I saadan før.

Thor.

Giv Tid — nu kommer det. —

Seg har ei Klage mod Jer. Dog, Margrethe!

Dog maa vi skilles. Maa. Du vil ei gjøre mig førstegang imod. Du kan det ikke. Seg kjender Dig. Min Lykke gjælder det — Du veed det godt, Du veed jeg elsker Rigmor. Vær søielig! Drag bort frivillig! Vælg det Liv Du fødtes til. I Klostret vil Du føle Fred, mens her min Lykke kun Du kan forspilde, men ei finde Din. Ei sandt — Du drager bort?

Margrethe.

Hvorhen I vil.

Men som Ser Hustru dog.

Thor.

Hvad hjælper det?

Skilsmisse vil jeg, maa jeg! Seg har jagt Dig jeg elsker Rigmor.

Margrethe.

Herre! Seg har hørt det.

Thor.

Og vil dog blive? Vil dog stille Dig imellem dem, som for hinanden skabtes? Vil staae forhadet, forhaanet, til Besvær, der, hvor en anden Kvinde elskes høit?

Margrethe.

Det er en Hustrus Pligt. Hun tør ei gaae selv naar hun stødes bort.

Thor.

Saa vid, Margrethe!

Min Qvinde vel, men ei min Hustru er Du.
Den Præst, som vied' os, var aldrig viet
var aldrig Munk — kronraget kun paa Skrømt
for Dig at stusse og Din Modstand tvinge.
Thi tro kun ei at Kirken Du fortørner
ved at forlade mig — den veed saa lidt
af noget Baand imellem mig og Dig.

Margrethe.

— — Vel mig, at saa tidligt alt
de gif til Hvile! I de sorte Bugger
de sove trygt og intet Smædeord
dem der skal naae. Ei skal de voxer op
til Sorg og Spot, de stakkels Slegfredbørn!

Thor.

De er jo døde. Dødt er Alting her
og var alt længe saa. Ei Taaren vækker
den slukte Flamme, skjøndt den Diet brænder.
Vi sad dog her i Aften kun. Nu tændes
for mig en anden Ild til Fryd og Varme.
Du gaaer kun did, hvorfra Du kom. I Klostret
Du passer bedst — en Skyggeplante er Du.

Margrethe.

Men skal jeg strax — kan til imorgen ei
det blive? Jeg saa længe dog her var!

Thor.

Bestem kun selv hvorledes Alt skal være.
 Tag med Jer hvad I vil, nævn mig hvad Sted
 I til Vert Ophold helst vil vælge nu,
 saa skal for Alt jeg sørge. Eders Reise
 skal ei paastyndes -- giv Jer Tid, Margrethe!
 Tre, fire Dage idetmindste —

Margrethe.

Tre!

Det er for Meget. Men maaskee dog to.
 En er saa lidt, saa lidt for fire Aar!

Thor.

Margrethe! — Skilles maa vi. Baandet brast
 som bandt os sammen — ingen Magt paa Jord
 kan knytte det igjen. Vel maa Du bort —
 Du maa — her er ei Trøst — os Livet byder
 saa meget Sørgeligt. Selv om jeg vilde,
 nu kan det ikke gøres om — saa Meget
 er sagt som ei forvindes. Aldrig blev
 det dog som før — thi var nu god, Margrethe!
 Sorg ei for meget. Har Du noget Onske
 saa nævn det kun. Jo meer det kosted — ja —
 det vilde trøste mig. Mit halve Liv
 jeg gjerne gav, om Alt Du kunde glemme.

Margrethe.

Mig synes, der blev om en Reise talt.
 Drag med Fru Rigmor bort tre Dage kun,

saa faaer jeg Tid at tage Afsted her
og ordne lidt, at Alt maa ligge rede
for Eders Frue.

Thor.

O Margrethe! Se
saa taareløs ei paa mig! Har ei før Du
ved dette Bryst Din Sorg grædt ud?

Margrethe.

Grædt ud?

Thor.

Margrethe —

(Rigmor kommer).

Rigmor.

Tør jeg komme? Vængselsfuld
har jeg Jer ventet. Skal vi spille saa
den skønne Dag? Høit Solen staaer paa Himlen.
En Sommerfugl sig slagred træet mod Ruden;
jeg lukkede den ud. Blandt Blomsterne
den glemmer nu sin Nød.

Margrethe.

Hust Eders Løfte.

Idag, imorgen og iovermorgen.
Saa kan I komme her tilbage.

Thor.

Sa.

Saa vil vi tale videre om Reisen.

Margrethe.

Farvel — Hr. Thor.

Thor.

Farvel!

(Margrethe gaaer).

Thor.

Som for en Slange

trak hun sin Haand tilbage.

Rigmor.

Veed hun Alt?

Thor.

Alt. Gjerne dog jeg vilde hende skaanet,
men Skaansel var ei mulig. I sin Nød
hun klamred fast sig til sin sidste Tilflugt.
Da brast den troløs og hun styrted ned.

Rigmor.

Den Arme!

Thor.

Jeg har været med i Havsnød
og jeg har seet, hvor Mænd hinanden stødte
fra Planken bort, hvorpaa det usle Liv
kanskée dog kunde bjerges. Skulde jeg
staae raadvild nu, da det kun gjaldt at skaffe
en ussel Kvinde bort? Fra Muren har jeg
ei styrtet hende ned — forræderiff
jeg under hendes Fod kun Stenen løsned!

Rigmor.

Min Elskede!

Thor.

Hvad vil jeg staae og stirre
ned i det mørke Døb? Jeg er jo fri.
Tomt — tomt mit Hjerte blev, da Du traad ind.
Medynk? Samvittighed? O, kom til mig
kun ei om Sligt! Som for et Billed staaer jeg
og seer opmærksom paa min egen Haardhed
og siger: Det er Meget. Ja, man vidt
i Verden driver det.

Rigmor.

Min Elfte! Kom!

Følg i det Frie! Jeg saa bedrøvet er.

Thor.

Engang et Blik, et venligt lille Ord
paa hendes Kind framløkked Glædens Roser
og ydmyg Elskovsglands i hendes Die.
Nu! —

Bel — hun gjør som jeg og hun gjør ret.

Rigmor.

Hver har sin Guddom. Hendes fromme Sind,
i Klostret dannet, bøier Elskov selv
ind under Pligtens Lov. Hun elskede
Jer vistnok — som sin Herre. Da hun hørte
det var ei saa, blev Kjærligheden Synd —
og hun er from. Ifald hun elsked syndigt,
som jeg det gjør, Jer over Alt i Verden,
hun Eders Haand, gav end den hende Døden,

dog havde kysset og al hendes Sorg
for Jer kun havde været.

Thor.

Rigmor!

Rigmor.

Jeg

er ikke from, men stolt jeg er som Kvinde
og Døden selv jeg foretrækker for
den Tanke, mig at tvinge paa en Mand.
Hvordan? Er da vor Haand skabt til at holde
haardnakket fast paa Den, som Diet ei
kan fængsle? Elskov kun er Elskovs Løn.
Den eneste. Men Hjertets skjulte Hovmod
med Pligt og Dyd og Ære slutter Forbund
for til det Yderste sin Plads at hævde.

Thor.

Hvor deilig Du dog er!

Rigmor.

Og denne Skjønhed,
som I maaskee kun seer, som Eders Die-
meddeler mig, den af Naturen fattige —

Thor.

Meddele Dig, Du Rigdombringende!

Rigmor.

O nei, min Elfte! Nei. Jeg fattig er.
Hvad har min Skjønhed hjulpet? Hjertets Svulmen
— ja, det er rigt! — og den livsfriske Aand

som vilde svinge ud sig over Verden —
 hvad har de hjulpet mig? End halv et Barn
 jeg fængslet blev, jeg med min rige Sjæl
 blev fængslet til en Mand, udlevet, hellig
 og klosterstreng — fast var jeg død af Kulde.
 Og hun, det Pligtens Barn, hvis kolde Dyd
 jeg knap forstaaer — for hende Livets Rigdom,
 for hende Elfskovs Himmel aabned sig,
 hvor hun saa lidt var hjemme dog som jeg
 det er i Bon og Bod og Lovens Rænke.
 Hun gaaer herfra — o, Tert bortvendte Blik
 mig svarer tydeligt og det bekræfter
 den Røst, som mig min Skjæbnes haarde Dom
 tilhviser tidt i lønlig Hjerterangst.
 Men tro kun ei jeg gruer. Er det saa —
 er jeg til Gavn bestemt og hun til Fryd —
 jeg trænger ei mig ind paa fremmed Plads.
 Om Banens Magt, om Frygt for Himlens Brede,
 om noget Spor af gammel Kjærlighed
 til hende binder Jer, saa vil jeg gaae.
 Fornu for Alvor nu den Pagt, som engang
 I vilde sluttet dog — giv hende Det
 som Alt for hende, men for mig er Intet:
 En Hustrus Navn og fulde Rettighed.
 Ei Rigmor er saa nøisom. Hjertets Deling
 er ei min Sag. Og hvorfor skulde jeg
 vel være lykkelig? Har nogentid

jeg vaagen været det? Nei, kun en Drøm
 min forte Lykke var. Saa lad mig gaae.
 Seg Intet Ser bebreider. Nei, o nei!
 Forlig Ser med Margrethe, mens i Klostret
 jeg venter paa min Død. Langt heller der
 i mørke Grav, end i min Husbonds Arm,
 naar ved en Anden dog hans Hjerter hænger.

Thor.

Mit Hjerter! Rigmor! O, hvor kan Du troe?
 Min Tanke knap. Hvad var det nu, hun hed?
 Hun er forglemmt og før paa Dommedag
 skal ei hun mindes. Du! Græd ikke, Rigmor!
 Du blev dertil ei skabt. Kun til at smile,
 at tale, see med dit Soløie klart
 mig Sorgen ud af Sjælen. Kom, min Rigmor!
 Til Hest! Afsted! Tre Dage har vi fri.
 Naar hid igjen vi komme skal jeg hurtigt
 faae hende bort — — Og saa, min Elskte! vil
 jeg sikkre mig min Lykke. Her jeg skal
 vel vogte mig for Svig. O kom, min Rigmor!

I en Kulsvierhytte.

Ridder Jørgen. Haagen.

Haagen.

Det er for galt, Hr. Ridder — med Forlov
 at sige det saa frit, men I maa være

dog rimelig — I kan ei ride som
 I lige reiser Jer af Engeleiet.
 Lidt Kræfter først; kun et Par Dages Rast,
 saa gaaer det. Hvile først og Kræfter. Qvinden
 løb søndenom til Klostret — thi vi har
 og her et Fruekloster — for at skaffe
 lidt qvægsom Spise fra de fromme Nonner
 som leve godt, i Hellighed og Ære.
 Det er en halv Milsvei; hun kommer snart.
 Saa skal vi pleie paa Jer. Et Par Dage
 i Fred og Ro, det er det mindste som
 I kan Jer unde selv, og os det var
 en evig Skam, om I drog syg herfra.

Jørgen.

Nei, nei, min Ven! Tak for Din Gjæstfrihed.
 Men jeg maa bort. Det driver mig. Jeg kan
 ei see Dig mellem dine Børn og tænke
 paa mit velsignede, der som en Engel
 i stille Fred den fjerne Fader mindes
 og beder for ham. Ja, jeg veed hun gjør det.

Haagen.

Men Herre!

Jørgen.

Længe har jeg baaret Savnet.
 Men nu, saa nær, nu bliver det for haardt.
 Tal ei om Kræfterne; det er det Mindste.

Haagen.

Det er dog Det, det kommer an paa her.

Sorgen.

Var det dog ei forunderligt, at jeg
saa nær ved Maalet, skulde standses ved
et saadant Uheld? Hesten styrtet! Her,
hvor Alting synes jevnt og glat. Og saa,
da Syn og Følelse tilbage kom,
Dit gamle, velbekjendte Ansigt! Du,
engang min Svend og dog den Æneste
der Forestillinger mig gjorde, da —
dengang — — — I Brede skildtes vi, og nu
Din forrige Herre bringes hjælpeløs
til Dig, som har et Hjem, som Hustru har
og Børn — en deilig Flok! — og Du mod ham,
den engang Rige, gjør Barmhjertighed.

Haagen.

Ei Herre! Tal ei saa. Det er en Ære
for Folk som mig, at huse Eders Rige.

Sorgen.

Om det nu ei var Alt! Om jeg derved
kun skulde forberedes — o, hvor staaer
Fortiden klart dog for mig, nu, da jeg
mig atter nærmer de bekjendte Steder.
Om Skaalen ei var tømt! Om jeg kanstsee
alt Aar igjennem paa en Grav har bygget
mit sidste Haab! Tungt — men fortjent! Fortjent!

Rampen begynder forfra kun og jeg
tilsidst vel finder hjem dog til mit Barn.

Haagen.

Ei, Herre! Tænk ei strax det Værste. Nonner
som oftest blive gamle. Jeg vil følge
Jer ned til Sundet, om kanskee jeg end
kan tjene Jer med Noget. Kommer I
til Egnen her igjen — ei sandt? — da sender
I Bud dog efter mig. Saa skjult og stille
vi leve her og hører ei fra Verden.

Borgen.

Jeg kommer selv hertil.

Haagen.

Tak, ædle Herre!

Tro mig, at ofte jeg paa Jer har tænkt.

Kammer paa Borgen.

Sallemand. Sidsel.

Sidsel.

Jeg siger Jer, det nytter ei. Jeg bragte
Jer Bøn og Hilsen før, men fik ei Svar.
Hun lukked op og lukked i og dreied
den blanke Nøglering i Haanden længe.
Saa rakte hun den til mig uden Ord.
Ja, Gud forlade ham den Synd! Og I,
Hr. Sallemand! I kunde raadet bedre.

Sallemand.

Man kommer ingen Vei med Qvindfolk dog.
 Jeg har jo sagt, forklaret — nei, begynd
 blot ei paany, men svar mig kun paa Dette:
 Var hun da lykkelig? Forsømt, behandlet
 tidt som en Hund, naar onde Luner greb ham,
 er det for Qvinden en saa herlig Lod,
 at Mandens hele Liv bør offres for
 den at vedligeholde? Tro mig, Sidsel!
 lang Tid vil ikke gaae før halv hun føler
 at hun ved Byttet vandt.

Sidsel.

Bed hvilket Bytte?

Sig mig, Hr. Sallemand! paa christen Tro:
 vil ærligt, uden Svig, i Barnet ægte?

Sallemand.

Paa christen Tro: Det vil jeg, gamle Mutter!
 Men skaf mig hende dog itale.

Sidsel.

Hør;

Jeg vil ei love Meer, end jeg kan holde.
 Jeg prøve skal; men vil hun ikke see Jer
 saa bliver Døren lukket. Mine Hænder
 jeg vadske kan. Jeg har ei Lod og Deel
 i denne Sag og vil for ingen Pris
 indblandes i den.

Sallemand.

Naa, godt Ord igjen.

Det er til hendes eget Bedste.

(Sallemand gaaer.)

Sidsel.

Ja,

Snak har vi nok af. Naar jeg nærmer mig
til Døren kun, bli'er strax jeg tung om Hjertet.

Mellemtæppet gaaer op. Margrethe sidder ved et lille
Bord og skriver i en Bog.

Margrethe. Sidsel.

Sidsel.

Der sidder hun igjen og læser. Hvad?
Aa Herregud! — Hun skriver. Det maa komme
vidt vist med Qvinder før de skrive. Se dog!

Margrethe (læser).

Syndens Sorg og Skam jeg fast vil trykke
til mit Bryst, naar han kun Livets Lykke
finder her, og hisset Fredens Havn.

(Hun lukker Bogen.)

Sidsel.

Ja, det kan maaskee holde haardt nok.

Margrethe.

— — Thor.

Det er hans Navn. Hr. Thor. For mig han hidtil

ei havde Navn. Min Herre kun han var.
Hr. Thor.

Sidsel.

Det stakkels Lam! Saa mat og stille.

Margrethe.

Hr. Thor og saa Fru Rigmor. Hvad er jeg?

En Skygge kun af en løgnagtig Drom.

Den Skal, hvoraf al Sorgens bittre Saft
udpræstet er. O, Træthed gjør saa godt.

Nu kan jeg rolig gaae herfra. Ja! Ja!

Nu vil jeg gaae, før Smerten atter vaagner.

Sidsel.

Min Frue!

Margrethe.

Sidsel! Spotter Du mig og?

Din Frue kommer snart her, med Din Herre.

Sidsel.

Ja, Gud forlade ham. For mig og hver
der kjender Jer, er I lovmæssig Hustru.

Og blandt de fromme Nonner vil ret ingen
bebreide Jer, hvad Andre synded mod Jer.

Margrethe.

Sidsel — imorgen kommer han — og Hun.

Saa vil jeg være væk — ja, langt herfra.

Jeg gaaer iaften, Sidsel.

Sidsel.

Gaaer?

Margrethe.

Du skal

mig lufte ud og Ingen maa det vide.

Sidsel.

Men, Fru Margrethe! Hvor vil I gaae hen?

Margrethe.

Det er paa høie Tid, paa høie Tid.

Det mørknes snart. Jeg har alt taget Afsked.

Nei, sig mig ei imod. Det maa saa være.

Kast ingen Stene for den Trættes Fod
naar Hvile først dog findes kan ved Maalet.

Jeg naaer det nok. Jeg naaer det. Og der er
Altting jo godt. Han vil nu holde Bryllup.

Han elsker, han er elsket. Enkten smiler
i hver en Krog, naar jeg er væk. Men, Sidsel!

Om han engang blev syg — pas ham da godt!

Lad ei forladt ham ligge! Bliv ei træt,
om lunefuld han støder Dig tilbage.

Det lover Du mig dog?

Sidsel.

Bed alle Helgen!

Margrethe.

Saa er jeg rolig. Ja — hvad var der Meer?

Jeg Intet veed. Du skal ei hilse, Sidsel!

Ei nu. Men fik han Sorg — om da kanskee
han tænkte paa sin — Dvinde — om han angred —
da sig — — O nei! Tag dette Kors; det er

det Æneste, jeg fra min Moder arved.
 Han veed, jeg bar det stedse. Giv ham det
 og hils ham fra Margrethe.

Sidsel.

Ja, det skal jeg.

Margrethe.

Saa kom da, gode Sidsel! Følg mig ud.
 For hver Haandsrækning, for hvert venligt Ord,
 for Pleie, Bistand, tidt i Sorgens Tid
 jeg takker Dig. Nu kom! Jeg kan ei meer.

Sidsel.

Men True! Jeg kan dog umulig lade
 Ver saadan gaae, saa hjælpeløs, alene,
 ukjendt med Alt, som det nyfødte Barn.
 I reise kan iaften, hvis I vil,
 hvorhen I vil, men tag dog Svende med.

Margrethe.

Som her jeg kom vil jeg gaae bort. Du maa
 ei sige mig imod. Hvad fattes mig?
 Jeg er forsorget, Sidsel! Hjertesorg!
 Det er næst efter Graven bedste Forsvar.
 Ei Vinden blæser paa den Sorgende,
 ei Regnen væder. Sult og Kulde er
 Opmuntring kun og ingen Fare skræmmer.
 Nei, ingen Fare findes. Hjertesorg!
 Naturen selv sig bøier for dens Magt
 og som urørlig gaaer man i dens Følge.

Sidsel.

Men —

Margrethe.

Ingen Ret Du har at holde mig.
O, Sidsel! Vil nu Du Medskyldig være
i al den Synd imod et stakkels Barn?

Sidsel.

Ikke for aldrig Det! Ikke for Guds
og Guld og Præstens Aflad. Jeg skal aabne
Løndøren naar I vil og tie for
Hr. Sallemænd. Gjør saa, som bedst I synes.
Vor Frue vil I følge, hun og hver
en Himlens Helgen. I har Krav derpaa. —
Jeg er ei from og mange barske Ord
har utaalmodig tidt til I jeg talt
om Eders Klostervæsen. Men jeg vil
dog savne I. Giv mig nu lidt til Minde.
Den Bønnébog, som jeg saa tidt har skjændt paa
— vil I mig skjænke den? Jeg lover I
at holde den i Hænde.

Margrethe (giver hende Bogen).

Tag den, Sidsel!

Sidsel.

Tak, Tak. Og, Frue! Tænk iblandt lidt paa mig.
Jeg bliver gammel nu, og trænger til det.
Selv er jeg uvant — —

Margrethe.

Seg skal bede for Dig

(Hun kaster sig paa knæ).

Farvel, Du Gulv! Farvel, Du lille Vindue!

Farvel, min Seng! Farvel!

(Reiser sig.)

Nu bort herfra!

Fjerde Act.

Skov ved Kulsvierhytten.

Jørgen. Haagen.

Jørgen.

Ja, født i Synd, undfanget i Misgjerning.
 Det maatte gaae saa, maatte. O jeg Daare!
 som troede her paa Skaansel, mindeligt
 Forlig, Løskjøbning fra saa svær en Brøde.
 Hun den undgjælde skal og hendes Børn,
 om hun har Børn. Gid en medlidende Haand
 i Fødslen qualte dem! Ja, gid hans Dø
 dem maatte see forraadne! Et jeg havde!
 Et Eneste! Det har han meer end dræbt.

Haagen.

Maafsee min ædle Herre! har han ægtet
 Ver Datter. Det fortælles, hører jeg.

Jørgen.

Gjør det? O var det sandt! Skjøndt tabt for mig

var hun ei saa elendig. Men jeg kjender
 nok denslags Folk. Jeg kjender dem. Og han
 skal lære mig at kjende. Ja, det skal han.

(Margrethe kommer.)

Margrethe.

Lidt vil endnu jeg gaae, saa tør jeg hvile
 thi Guden svigter. Som med Arme trækker
 det mig til Jorden ned. Stor er min Seng
 og redt med grønne Puder. Jeg har hørt
 om Bær som vore vildt i mørke Skov.
 Men sagtens ei det er i dette Land.

Haagen.

Se hvilken gammel Mutter! Nei, et Barn
 det næsten er, skjøndt hun sig mat fremflæber.

Jørgen.

Ja, segnesærdig.

Haagen.

Hun maa sikkert være
 forstyrret. Se, hvor hun paa Jorden stirrer.

Jørgen.

Hun Noget vist har tabt. Hvad er det, Qvinde?

Margrethe.

Thor! — — O, jeg blev saa bange. Christ Marie
 jeg vilde sagt, saa tog min Tunge fejl.

Jørgen.

Hvad siger Du? Hvad vil Du her?

Margrethe.

Jeg gaaer
bestandig videre — jeg tør ei standse.

Sorgen.

Hvor vil Du hen da? Hvorfra kommer Du?

Margrethe.

O, langt herfra! Bist over hundred Mil
har alt jeg gaaet. Nu er det atter Aften
og jeg maa søge mig en Seng. Godnat.

Sorgen.

Bliv! Der har Du en Tærepænge, Barn.

Margrethe.

Det er nok Sølv. Tak. Den er smuk og blank.
Jeg skal forvare den.

Sorgen.

Hvor reent forstyrret.

Jeg ynkes maa. Tag hende med Dig, Haagen!
at ei af Mangel hun omkomme skal.
Se der.

Haagen.

Nei, Nei! Behold Jer Mynt, Hr. Ridder!
Jeg kan vel føde selv det usle Skrog.
Min Qvinde har fuldt op af Slid og Slæb.
Hun Børnene kan vogte.

Margrethe.

Er de smaa?

Haagen.

Aa ja. Sær den i Buggen.

Margrethe.

Tag mig med!

Jeg skal saa trolig synge den isøvn.

Haagen.

Ja, til det Arbeid hør ei stor Forstand.

Godnat, Hr. Ridder! Og gid I maa finde

Altting dog bedre, end I venter nu.

Jørgen.

Tak for dit Ønske. Himlen Ver ledsage.

(De gaar til forskjellig Side.)

Stue paa Borgen.

Sallemand. Sidsel.

Sallemand.

Et gammelt Menneſke!

Sidsel.

Hr. Sallemand!

Jeg ſiger Ver for tyvende Gang, jeg gif
fra Texten reent, ſaaſnart jeg Barnet ſaae.

I kan nu tage Slikt fornuſtigt, tænke
paa Følgerne og draabevis tiltælle
en Sng den bittre Drik, hvis Virkning I
dog ei er viſ paa. Jeg er ellers ikke

ømhjertet just, men dennegang — jeg kunde
ei pine meer, men lod Naturen raade.

Sallemand.

I gaaer i Barndom, Sidsel! Gaaer i Barndom!
Skam Eder dog! I saae hvordan han blev
da han kom hjem og hun forsvunden var.
Alt kunde gaaet med Lempe, men I har
forstyrret Alt. Der fik han Hovedet fuldt
af mørke Tanker, Rød, Glendighed.
Han som en gal Mand soer omkring og ledte.
Nu slaaer han sig til Ro. Tak skee Fru Rigmor.
Hun veed at tale for ham. Se nu til
saa godt I kan, at hjælpe hende, Sidsel!
Vi fælles Sag bør gjøre for at fjerne
hver Ting, som atter kunde minde om
den overstandne Sorg.

Sidsel.

Na hvad — naar den
er overstaaet, har Sagen ingen Rød.
Men I har Ret endda. Den kunde vaagne
paany, før Alt var klappet her og klart.
Ja, Tak for dette Vink. Thi, som I siger,
usikkert staaer det. Som Fru Rigmors Husbond
saaer han først Ro. Da vil den gyldne Tid
her komme for os Alle, glad og lystig.

Sallemand.

Det vil den netop.

Sidsel.

Og Margrethe faaer
i Jer en herlig Husbond, thi — det haaber
jeg ganske vist — I finder hende nok.

Sallemand.

Seg gjøre skal mit Bedste. Men først maa
her holdes Bryllup.

Sidsel.

Det er og min Mening.

(Rigmor og Sigrid komme. Sidsel gaaer.)

Rigmor.

Thor — hvor er Thor?

Sallemand.

Har I ham tabt affyne?

Rigmor.

Hør, Sallemand! Vi har bestemt imorgen
at holde Bryllup her i Stilhed — Gildet
kan komme siden. Men forunderligt
jeg frygter — selv jeg veed ei hvad. I kunde
kanskée faae ham herind. Seg vil ei selv
bestandig --

Sallemand.

Ganske rigtigt. Skiftevis
vi vaage over ham til Timen slaer.

(Sallemand gaaer.)

Rigmor.

O, han er uforstammet! Men det er

mig ligegyldigt — jeg, som vel har Andet
at tænke paa. — Sigrid!

Sigrid.

Hvad er det, Frue?

Rigmor.

Jeg veed ei selv. Gid det dog var imorgen.
Imorgen Aften. Ja, saa er jeg sikker.

(Sidsel kommer.)

Sidsel.

Naa — er I her alene? Se, Fru Rigmor!
Her har jeg skrabt gamle Sager sammen
fra salig Fruens Tid — Hr. Thor vel kjenner
lidt af det fra sin Barndom. Stads og Smykker
og gamle Viser. Mens Margrethe var her
kom Sligt ei frem. Hun ei det kunde lide.
Just derfor har jeg meent, det kunde nu
dog give Tid at tale om, hvorved
ei noget Minde vakktes.

Rigmor.

Ja, det var

maaskee ret vel betænkt.

Sidsel.

De Viser var

Fru Malfreds Diesteen. Men, Gud bevares!
Margrethe skuede Sligt som Pesten. Hun
til Bønnebogen holdt sig, saa han har
for Læsning ret faaet Skræk. Ak ja! Man skjønner

paa Himlen først, naar man er træt af Jorden.
 Han kommer — Se den der, saa gul og gusten,
 — ældgammelt Guds — maaskee han mindtes Tonen
 naar han den saae. Fru Malfred —

(Thor og Gallemænd komme).

Thor.

Sidsel! Hør:

De Duer skal imorgen slagtes. Alle.

Sidsel.

Oh men, Hr. Thor!

Thor.

Ei stille. Gaa.

(Sidsel gaaer)

Thor.

Det var

nu hendes Morstab. Halve Timer sad hun
 og fulgte dem med Diet, naar de svang
 i Kredse sig om Stedet. De skal slagtes.

Rigmor.

Thor!

Thor.

Kom min Elfte! Kom min søde Brud!
 Ei Straaler blot, men Klogt er i Dit Die.
 „Solohvide Sejl paa Himlens dybe Blaa.“
 Hvor taabeligt! Det var jo let at see
 at det var Fugle.

Rigmor.

Altfor høit tør Diet
ei stirre, skal det ikke blandes reent.

Thor.

Ja, det er sandt. Hvad har Du der, min Rigmor?
Hvad? Smykker, Perler?

Rigmor.

De Fru Malfred nok
har tilhørt.

Thor.

Saa? Ja, dette kjender jeg.

(Han hænger Smykker paa hende).

Rad see! Nei, meer endnu. Det klæder deiligt.
Det er som om hver Ting i Verden havde
en vis Bestemmelse. Naar Tiden kommer
saa trænger det sig frem, som reent var glemt.
Min Moders Skatte har en Arving ventet.
Det er ei mig som giver: de naturligt
tilfalde Dig.

Rigmor.

Jeg burde takke for
saa rig en Skænk. Dog, Thor! Hvad er det Alt?
Din Kjærlighed, det er det Æneste
jeg ønsker. Selv i bittrest Armod var
ved den jeg rig.

Thor (morf).

Saa taler Qvinder.

Sallemand.

Mens

de hemmeligt ved gyldne Smykker glædes.
 Det er Naturens Orden. Kjærlighed
 og Ungdom, Skjønhed, Pragt af samme Slægt
 tilhobe er, og „Tant“ er Slægtenavnet.
 Det, som naturligt hører sammen, vil
 og holde sammen. Faldt det fra hinanden,
 da var Forbindelsen ei ægte.

Rigmor.

Ti dog

Hr. Sallemand! Jeg kjender Eders Lære.
 I river Livets Blomster bort, som noget
 Unyttigt, Overflødigt. Nøgen Sandhed
 I kalder saa den blotte, haarde Stilk.
 Jeg vil ei høre Sligt. — Veed Du, min Elfte!
 at Skatte virkelig Du har mig skjænket?
 Ei Sølv og Guld og dyre Stene, men
 de friskeste af Livets Roser, hæftet
 til gamle Blade. Længe kan de gjemmes,
 men tager man dem frem, de blomstre end
 i første Friskhed. Sang og Digt man kalder
 de uforvisnelige Blomster. Kom!
 De skal og quæge os med deres Duft.

I hor.

Kan det fornøie Dig. Men Du maa læse,
 thi stærkt jeg stammer i det.

Rigmor.

Seg iblinde
maa vælge, da jeg dem ei kjender. Løs
her ligger En. Den er vist god. Saa gult
og gammelt Pergamentet. Du maa vide,
jeg holder helst mig til de ældste Viser.

Sallemand.

Det er maaskee som Vin.

Rigmor.

Vær rolig. — Nu:
Saa vil jeg læse da som bedst jeg kan.

(Læser).

„Solen daler, mit forgrædte Die —“,

Thor.

Forgrædt! Alt nok! Jeg fik af Taarer nok.

Rigmor.

Af dem, som flyde fra rødspulent Die
ned over skæmmet Kind, som quæle Stemmen,
saa den fortrukne Mund, ei Sorgens Tolk
men kun dens Træl, fremstammer brudte Lyd —
af disse Taarer faae vi nok. Den raa,
den virkelige Verden med sin Nød,
er fremmed for den himmelfødte Elskov.
Men Digtekonsten sig forsonende
imellem Begge stiller. Skjønheds Stempel
den trykker snildt paa Alt, hvad den berører.
Den lutttrer pinlig Sorg til Bemod fød

og i dens Taarer boer en salig Ænst.
 Frygt ei for dem! Ei tunge Tordenregn
 men Aftnens milde Dug de Sjælen er
 og mangengang de Ser forfriske skal,
 thi jeg for Ser vil læse, synge, vil
 oplufte Ser Rigmommens Land, hvor jeg
 fra Barn er hjemme, men som Eders Fod
 end ei betraadte, thi hel uregjerlig
 og selv lidt raa — jeg kan ei hjælpe Ser —
 det er I.

Thor.

Sa, som død jeg længe var,
 men Du kan selv opvække Døde, Rigmor.
 Din Magt er stor, men om Du løse kan
 det Baand, som binder mig til tunge Jord,
 ja, kan Din bløde Haand udslutte selv
 det Spor, den sprængte Lænke i mit Bryst
 har efterladt, skal jeg Dig tifold prise.

Rigmor.

Igen! Igen de mørke Tanker! Billigt
 jeg burde vredes. O den stakkels Fange!
 Heel usformodet sluppet ud af Mørket
 kan han ei finde sig tilrette, skjøndt
 han staaer paa Grændsen af sit eget Rige,
 af Elskovs underfulde Land — da tager
 ham Digtekunsten mildt ved Haand og fører
 til Salighed ham ind, selv mod hans Villie.

Thor.

Og for den søde Tvang han giver efter.
Her ved Din Fod Din Kærling sidde vil.

Rigmor.

Saa lyt, og Sorg skal være Sorgens Læge.

(Læser).

„Solen daler; mit forgrædte Die
ved dens røde Skin beskuer nøie
nu mit Hjem, som sidstegang jeg seer.
Nei, kun Hjertet seer, thi Taaren blænder
Diet mig, og Alt sig fra mig vender
mens det lyder: Kom her aldrig meer.

Aldrig meer! For — — —“

Thor.

Hvi standser Du? Byt ikke, Rigmor! Seg
vil høre den. Seg vil. Du læser smukt.
Tungfindigsød den gamle Sang mig lyder.
Begynd igjen! Ved Aldrig slap Du. Nu:

Rigmor (Læser.)

„Aldrig meer! Forstødte, faldne Qvinde!
Se kun til at ensom Du kan vinde
til Din Grav og skjule der Din Skam.
Alting her i Verden Du forliste,
selv det Haab, tilsidst dog i Din Kiste
trængt at hvile hos de Smaa og Ham.“

Thor.

Bliv ved!

Rigmor (læser.)

„Han, som tog mig ud af hellig Bolig,
hvor jeg leved barnlig reen og rolig
og for Freden gav mig Enkke sød.
Enkken svandt; dens Tab jeg taus har baaret.
Nu til Døden er mit Hjerte saaret
dog jeg elsker tro ham til min Død.“

Thor (riser Pergamentet fra hende.)

Slip! Rør det ikke! Selv jeg læse kan.

(Læser.)

„Enkken svandt; dens Tab jeg taus har baaret.
Nu til Døden er mit Hjerte saaret,
dog jeg elsker tro ham til min Død.“

„Snart en Egtehustru nu han savner
og den knuste Qvinde han ei savner
som hos ham forglemte hvert et Savn.
Syndens Sorg og Skam jeg fast vil trykke
til mit Bryst, naar han kun Livets Enkke
finder her, og hisset Fredens Havn.“

Margrethe!

Rigmor.

Gallemand!

Thor.

Margrethe! O!

Rigmor.

Min Elfte!

Thor.

Bort! Jeg kjender ei Dig, Qvinde!
 Ja, her var hendes Hjem! Her gif hun om
 og pusled stille. Hendes hele Verden
 bag disse Mure laa — og hun har staaet
 ene i Nattens Vind og hørt hvor Porten
 sig lukked efter den forstødte Qvinde.

Rigmor.

O Thor!

Sallemand.

Fru Rigmor! Tal ei til ham nu.

Thor.

Hvor from hun var! Hvor hun taalmodig bar
 sin dybe Sorg, som snart mig Synder trætted.
 Mildt vendte hun det blege Ansigt bort
 naar Taarens Strøm ei meer hun kunde tvinge.
 Og taled jeg til hende, altid hun
 saa sødt og sagte: Ja min Herre! svared.
 Selv da vi ved den lille Kiste stod
 hun med et Smil, en barnløs Moders Smil,
 mig vilde trøste.

Rigmor.

O! Hvem trøster mig!

Thor.

Og naar hun lo! Hvor klang ei hendes Latter!

Som Kirkeklokker, der til Bryllup ringe.
 Hun har saa sjeldent leet! Vil aldrig meer
 paa Jorden lee, den hjerteknuste Qvinde!

Rigmor.

Du knuser mig! O Thor dog!

Thor.

Sallemand!

Har nogentid Du sliq en Qvinde kjendt?

Sallemand.

Hun passjed' knap for denne Verden, Ven!
 Men Thor! Fru Rigmor — det er Synd at Du
 vil tale saa. Se, hvor Du hende saarer.

Thor (seer i Pergamentet.)

Til Døden? lad mig see.

Rigmor.

Var det paastrømt
 at Elstovs søde Ord til mig Du taled?
 Nu — var det saa — da sig kun til, og jeg
 skal ogsaa gaae — langt mere arm end hun,
 thi aldrig har jeg smagt af Nytkens Bæger.

Thor.

Hvad vil I?

Rigmor.

Kom Du spørge saa Din Brud?

Thor.

Min Brud? Min Hustru! O min stakkels Hustru!
 Afveien, Sallemand! Jeg er en Synder

som — — — Dig jeg kunde dræbe! Dig jeg hader! —
 Hvad Brud? Jeg siger Jer, Fru Rigmor, jeg
 en Hustru har! Mishandlet, blodigt krænket
 det er hun vel, men dog min ægte Qvinde.
 Og jeg vil hende søge — søge til
 kanskee jeg standser ved en luffet Grav.

(Sidsel kommer).

Sidsel.

Hr Thor! O red Jer! Hele Huset fuldt
 af Gjender er. Løndøren kun — o kom!

(Ridder Jørgen og en Flok Bevæbnede komme.)

Jørgen.

Er I Hr. Thor?

Sallemand.

Bevares. Nei. Der staaer han.

Jørgen.

— Ingen af dem er Min. Saaledes kunde
 Ansigtet ei forvandles, skjøndt en større
 Forvandling skeete. Skurf! Hvor er mit Barn?

Thor.

Hvad Barn?

Jørgen.

Mit eneste! Min Trøst og Haab!

Den rene Deel af mit syndige Hjerte,
 Forsoningsoffret, paa hvis Forbøn jeg
 med Tillid regned, ved hvis Haand jeg vilde
 indliste mig i den mig luffede Himmel.

Thor.

Du taler prægtigt for Dig. Men jeg kan
og stille mine Ord: I Dalen hist,
hvor Aaen bruser, driver Møllehjulet,
at Meel maa males til min Bryllupsstige:
Ved der, Du Gamle! Under Hjulet Du
maaſtee den knuste Kvinde finde kan.

Jørgen.

Død.

Morder! Mit Barn!

Sallemand.

Hun er ei død, Hr. Ridder!
Nei, ſikkert ei. Hun Borgen har forladt.

Jørgen.

Hvornaar?

Sallemand.

For nylig.

Jørgen.

Og var hun hans Hustru?

Sallemand.

Nei aldrig.

Jørgen.

Leiligheden hun da greb
at ſlippe bort fra Synd og Skam. Mit Barn!
I fire Aar.

Sallemand.

J feiler ædle Herre!

Hun elsked ham, men blev forskudt.

Jørgen.

Forræder!

Træl! Qvindebøddel! I min Magt Du er!
Men her skal ei Du døe. Nei, offentligt,
paa Hjul og Steile. Du mit fromme Barn
fra Himlen stjæl, for hendes Ære først,
for hendes syndige Lykke saa at myrde.
O, Sproget har ei Ord, den rasende
Foragt ei Ord at stemple En, som Du er!

Thor.

Ho, gamle Graastjæg! Skulde vi tilsidst
to Allen ei af samme Stykke være?
Hvem var Margrethes Moder? Tal til mig
om Hjul og Steile, Du! Det klinger lystigt. —
Naa, Sallemand, min Dreng! Skal vi vel prøve
at hugge os igjennem?

Sallemand.

Keent umuligt.

Thor.

Umuligt? Naa. — Vil I mig lade gaae
i Fred herfra — jeg har Forretninger —
saa skal jeg møde Jer paa Tid og Sted,
som selv I kan bestemme.

Jørgen.

Skurk!

Thor.

Jeg siger

Ser, det er vigtigt. Jeg har mistet Noget
som før min Død jeg maa see til at finde.

Jørgen.

Udflugter! I med Løgn Ser't Liv vil købe.

Thor.

Nei, jeg vil sælge det, Din gamle Bjørn.

(Han angriber de Bevæbnede.)

Rigmor.

O Himmel! Sallemænd! O hjælp!

Thor.

Jeg troer

jeg fik en Smøre. — Sallemænd! Du svigter
Staldbroderskabet.

Jørgen.

Bind ham.

Rigmor.

O Hr. Ridder!

Barmhjertighed!

Thor.

Fru Rigmor! Her med Ser
jeg tager Afsted. Som min Dvinde før,
saa har nu Ser jeg glemt — men for Ser Forbøn
maa I forstaaene mig. — Farvel, Du Gamle!

Sidsel.

Min Dreng! Hr Thor! O, skal mit gamle Die
her see Ser saaret, bunden —

Thor.

Ingen Snak.

(Han vil gaar.)

Sidsel.

Bliv dog! En Hilsen jeg til Eder har.
Og dette her: I kjender det?

(Tager Korset frem.)

Thor.

Margrethe!

Sidsel.

Hun bad mig give Ser det, om I angred.

Thor.

Kom med det!

Jørgen.

Har hun selv ved det sig skilt
for hans Skyld? O mit arme, faldne Barn!
Løs ham. Gaa, gaa hvor Du i Verden vil!
Hvad nytter mig Din Død? Du Dattren har
dog revet fra Forældrene — hun til
Din Synd er bunden — de var hende Intet.
Saa tag af Alt hvad før Du eied kun
Dit usle Liv, og gaa herfra som Tigger.

Thor.

Det vil jeg. — Sidsel! Veed Du Intet?

Sidsel.

Nei.

Thor.

Godnat, Godtfolk! Deel Arven som I kan.

(Thor og Sidsel gaar.)

Rigmor.

Thor! O han raser! Den enfoldige Dvinde
kan han ei elske, han, mit Hjertes Afgud!

Sigrid.

Min Frue!

Rigmor.

Ti! Han mig forlod! Forlod!

Glemte! Nei det er umuligt! Ei hans Dø,
det fjendtligkolde, saae mig i sin Harme.

Min Køst han ikke hørte! Giv mig Tid!

Kun Tid og Veilighed! Skaf ham tilbage,
da skal I see om Rigmor ei han elsker!

Sorgen.

Hvem er den Dvinde?

Sallemand.

Hende, for hvis Skyld
hun blev forskudt, det arme, fromme Barn.

Sorgen.

From — ikke sandt? Jeg vidste nok, hun var det.

Sallemand.

Min ædle Herre! Meget kan jeg Eder
berette, netop herom — ja, heel Meget,

som vil Jer Sorg formilde. Staffels Barn!
 Hun var en Engel. Hun blev haardt behandlet
 og bar det Alt taalmodig. Bønnenbogen
 var hendes hele Trøst.

Jørgen.

Og hvorfor rev
 I hende bort ei af den Røverkule?

Sallemand.

Det var mit Ønske, var min Hensigt, men
 hun elsked ham — jeg maatte fare varlig.
 Vil I som jeg, skal snart det vise sig
 hvor høit jeg hende skatter. Her i Huset
 maa ryddes op og disse Menneſter
 bortſkaffes. Hurtigt vi vor Plan da lægge,
 hvor hver vil lede, hvor vi træffe ſammen
 ſaaſnart hun findes. Vil I Kloſtrene
 beſøge — der I lettere ſaae Udgang —
 ſaa leder jeg rundt om i hver en Hytte.

Jørgen.

Hvorledes kom I her? Jeg troer Jer ikke.
 En Ven af ham — Medvider? Dog — o jo!
 Jeg troer Jer. Kan I ſkaffe mig mit Barn
 — jeg eier Intet ſelv, men mægtige Venner
 jeg har — jeg kan ſaae lovlig Hævd paa hvad
 af Hans er i min Magt og Alting ſkal
 tilhøre Jer, naar kun mit Barn I ſkaffer.

Sallemand.

Der Smerten gjør ubillig. Ingen Løn
jeg fordrer. Gods og Guld jeg aldrig tager.
Dog bær jeg rolig Der Mistanke. Finde
vi Den, vi søge, skal I selv vel see
hvor lidt den var fortjent.

Sorgen.

Tilgiv mig. Sort
mig synes Alt, hvad i hans Nærhed var.
Nu disse Qvinder der —

Sallemand.

En ædel Frue
det er. Hans Brud. Jeg skal faae hende bort.

Rigmor.

Det vil I, Sallemand? Nei virkelig?
Forræder! Kjaltring! Kryster! I hans Ben?
Som lærte ham, hvad selv I kalder Synd,
som spigted ham i Nøden, som Der nu
med sminket Ansigt stiller frem og fister
i rorte Vand og bjerger for Der selv
Alt hvad I kan af hans skibbrudne Gods!

Sorgen.

Nu troer jeg Der. Men skaf mig disse Qvinder,
skaf mig hans hele Slæng her ud af Huset.

(Sorgen gaaer med Følget.)

Rigmor.

Vær rolig kun! Afsted! Sigrid — afsted!
Kald mine Svende sammen.

(Sigrid gaaer.)

Rigmor.

Sallemand!

Var noget Uslere i Verden til
end I — jeg ved det Navn Ier vilde nævne.

(Rigmor gaaer)

Sallemand.

Marken beholdt jeg, skjøndt bestormet haardt.
Det gjør mig ondt for Thor. Hans Eiendom
den skal han faae, kan jeg den frelse for ham,
men Qvinden ikke. Hendes Spor jeg fandt
mens han forgjæves ledte. Hvad det gjælder,
saa skal og maa tilsidst hun blive Min.

Femte Akt.

I Kulspierhytten. En Bugge med et Barn.

Margrethe, Haagen.

Haagen.

Ja, det er Følgen, naar en fattig Mand
vil holde Tyende. Strax tænker Qvinden
hun kan som Frue tee sig. Hjem man kommer
og finder Huset tomt. Gaaet bort til Gilde!
Ja vel, Moer Birthe! Vi skal tales ved
imorgen.

Margrethe.

Hun Ser ventet ei saa snart.

Haagen.

Den Grund er god. Naar Ratten er gaaet ud
saa spiller Musen Mester. Er forresten
Alting i Orden?

Margrethe.

Ja.

Haagen.

Lidt Enstighed

kan hun vel trænge til. Hun slider troligt og er dog ung endnu. For megen Tvang er ogsaa galt. Saa lad da gaae for engang. — Hvor hun der kryber sammen. Underlig mig er den Tøs. Hun som en Nattevandrer med aabne Dine gaaer og gjør sin Gjerning Dag efter Dag — saa fremmed end iblandt os, som da hun kom her. Birthe er for streng. Jeg gad dog vidst om ei hun kunde vækkes lidt med det Gode. — Saa Du sidder ene, mens Qvinden gif med Drengene til Gilde? Ja, der skal Nogen til det Værste, veed Du! og Din Tid kan engang vel komme. Hører Du hvad jeg siger?

Margrethe.

Har I talet til mig?

Haagen.

Ja, saa omtrent. Hvor har Du Dine Sandser?

Margrethe.

Sig det igjen, saa skal jeg gjøre det.

Haagen.

Nei, bliv kun siddende og snak lidt med mig. Hvad tænkte Du nu paa?

Margrethe.

Jeg tænker ei.

Haagen.

Oh Snaf. Hvad gjør Du da?

Margrethe.

Beg seer fun paa

den Vedderkop. Den spinder fint og kunstigt.

Den er saa grim. Dog fanger Fluer den

i tusindtal. Ifald en Sommerfugl

saa listig var og spandt et saadant Net — —

Haagen.

Svar mig fornuftig. Du har grædt. Hvorfor?

Margrethe.

Beg var alene.

Haagen.

Kom ei med til Gilde?

Om jeg nu gav Dig Lov at gaae?

Margrethe.

Hvorhen?

Haagen.

Til Enstighed dernede.

Margrethe.

Send mig ikke.

Beg beder Jer. Her er saa godt iaften.

Saa stille. Ingen skjænder, Ingen leer

og glæder sig. Men Aftensoelen rød

mig bringer Hilsen. Nu den skinner dybt

ad Vinduet ind, hen paa de gamle Skjolde.

Haagen.

Hvor har Du været før? Hvem var Din Fader?

Margrethe.

En fattig Mand. En saare fattig Mand.

Haagen.

Og han er død?

Margrethe.

Nei — det var mig som døde.

Haagen.

Du har en Kjærest haft iblandt de Store.

Ei sandt?

Margrethe (springer op).

Sandt! Men hvad veed —

Haagen.

Det hjalp.

Margrethe.

Hvad veed

I meer? Hvor har I hørt?

Haagen.

Slet Intet, Barn!

Jeg kunde see det paa Dig kun. Vær rolig.

Jeg skal ei robe Dig. Qvinden er streng
i denslags Ting; hun skal ei vide det.

Forstaae mig ret: Jeg er ei heller skaansom,
men vi den Sag vil glemme. Bogt Dig vel
for Eftertiden. Tag Dig sammen, Barn!

saa kan en ærlig Husbond end Du finde.

(Haagen gaaer.)

Margrethe.

Jeg tør ei skyde Slaaen for. Jeg har
ei mindste Krog, hvor jeg mig skjule kan.
Var det kun mørkt! Var det kun altid Nat!
Og dog — hvad er saa grusomt vel som Natten,
den eviglange, sjælsfortærende!
O, var kun ei de Natter! Hver en Aften
jeg tænker — og af Døden gjennemisnet
jeg knuger fast mig til det kolde Leie.
Forgjæves knæler jeg; forgjæves folder
jeg mine Hænder — ikke til Madonna,
til Ham og til hans Hustru gaaer min Tanke.
Saa kæmper jeg den lange, lange Nat,
til svage Morgenskjær medynksom seer
min bittre Nød og søger mig at trøste.
Du Stakkel! Du søvnløse Stakkel, siger
den mig saa tydeligt. Da smelter Isen
paa Sorgens Kilde og den strømmer over
til jeg som udtømt synker hen i Blund.
Naar kommer dog den Tid, naar kommer dog
den gode Tid, da alt mit Hjerteblod
er strømmet bort i Taarer og mit Die
mat falder til i sidste, dybe Blund?
Hvor vil jeg fryde mig, naar tunge Haand
jeg kan ei løfte meer, naar Diet mørknes,

naar ensom jeg skal drages med min Død!
 Om den nu var her — om usynlig alt
 den hos mig stod. — Seg som den Blinde strækker
 famlende Haand ud i den tomme Luft.
 Grib den, min sidste Ven, og før mig bort
 og skjul mig evigt.

D, Taalmodighed!

Taalmodighed! Seg vil saa nødigt synde.
 Naar blot den Vilde vaagned. Ensomhed
 tilintetgjør mig reent.

(Sallemand kommer.)

Sallemand.

Guds Fred i Stuen!

— — Bedrager mig mit Die? Staaer tilsidst
 jeg dog for den, som jeg saa længe søgte?
 Hvor bleg! O hvor forandret! Stakkels Barn!
 Ja, Du har lidt, det seer man. O Margrethe!
 Hvor kunde I dog Eders Venner volde
 den Hjerteforg? Dog dadle Eder — nei,
 Nei, stakkels Engel, aldrig. Rastløs har
 jeg Eder søgt. Fra nærmest Kloster nu
 jeg kommer nedslaaet, næsten haabløs og
 skal finde Eder her, hvor mindst jeg tænkte.
 Saa er Forsynets Veie! Det os leder
 til Maalet, som iblinde, mens vor Klogskab
 kun hjælper lidt. At lyde tro dets Vink
 som fromme Børn, det er alt hvad vi mægte.

Margrethe! Ser det sender her en Ven.
 En Ven, hvis første Pligt, hvis største Glæde
 det være skal, Ser Skjæbne at formilde.
 Stød ham ei bort iblinde. — Staffels Barn!
 Jeg kunde græde selv ved dette Syn.

Margrethe.

Jeg mig beklager ei.

Sallemand.

Og derfor skjærer
 det dobbelt mig i Hjertet, Ser at see.
 Ja, vi har syndet mod Ser. Og saa jeg.
 Af Venskab hjalp jeg ham, dengang han rev Ser
 fra Klostret bort og min Samvittighed
 jeg dnyfede saa isøvn med Eders Nykke.
 Nu staaer saa tydeligt vor Brøde for mig.
 Tilgiv den! Tilgiv mig!

Margrethe.

Jeg Intet har

Ser at tilgive.

Sallemand.

Nei — men gjør det dog!

Margrethe.

Ja, gjerne.

Sallemand.

Tak. — Jeg vil ei spørge Ser
 hvor I har færdedes, hvad I har lidt.
 Kun om Fremtiden vil vi tale. Klostret

er ei for Jer. Det har I selv jo følt
 da her jeg Eder finder. Nei, kun slet
 I passer for et Kloster! Hvem kan der
 I søge Støtte hos? Til hvem Jer slutte?
 For hvem var I vel der til Frøyd? En Søster
 blandt Søstre stod I. En af Mange kun.
 I, som for En kan være Alt, skal ei
 for Mange være Lidt. Til Pleie nu,
 til Ro I trænger; at beskytte Jer,
 at frede om den halv oprevne Plante
 til den maaskee flaaer Rod igjen og blomstrer,
 er Alt hvad jeg forlanger. Som en Søster
 I med mig følge nu.

Margrethe.

Hr. Sallemænd!

I veed vel ei — —. Min Husbond og hans Qvinde
 er ei tilhuse nu. De bad Jer sikkert
 at hvile. Langveisfra I kommer jo?

Sallemænd.

Langveis. Men, som den Søgende, jeg standsed
 paa Veien tidt.

Margrethe.

Saa er det længe siden — —.

Veed I — —

Sallemænd.

Vi sammen søgte Jer to Dage.
 Og han var rystet. Ja, det var han. Men

den tredie Dag — jeg søgte Jer alene.
 Dog har jeg seet ham siden. Jeg har været
 der engang kun. Det var just — skjælv ei saa —
 Det var just Dagen før — —

Margrethe.

Hans Bryllup?

Sallemand.

Sa.

Margrethe (kaster sig ned paa Gulvet).

Jeg vidste det! Jeg vidste jo saa godt
 at det var skeet! Jeg har derpaa ei tvivlet!

Sallemand.

Margrethe!

Margrethe.

Nyt I mig at bringe troer?

O, jeg er gammel alt i Sorg! Jeg har
 det længe vidst! Sa, længe!

Sallemand.

Staffels Barn!

Vig ikke der! O kom!

Margrethe.

Tag store Steen

og kast dem paa mig! Af Barmhjertighed
 forhold mig ei den Straf som faldne Qvinder
 tilkommer! Kast dem hen og knus mig! Kast
 til Bunken høit mig dækker! Et Gravminde
 som tynger haardt, at ei den løse Jord

jeg fra mig skyder, reiser mig som Gjenfærd
og gaaer at søge Sorgen! Sorgen! Sorgen!

Sallemand.

Margrethe! Hør mig! Fra Jer Fader kan
jeg bringe Bud —

Margrethe.

Han var mig Fader, Moder!

Han var mig Alt! Ja Alt! — Han var min Gud!

Sallemand.

Jeg havde dog ei troet — — Naar jeg kun vidste — —
Hun græder — det var godt. Det stakkels Barn.
Det maatte komme hertil, og nu er
det Børste overstaaet. Altmægtig kalder
man Tiden jo — hun vil forvinde.

(Niels kommer.)

Niels.

Herre!

Alting er rede.

Sallemand.

Godt. Om muligt vil
jeg strax faae hende med. Samthffer hun
godbillig, maa kanskee dog et Par Timer
vi vente helst, thi hun er gjennemrystet.

Gaa. Hold Dig skjult om Noget skulde komme.

(Niels gaaer.)

Sallemand.

Hvad vil I ligge der? Troer I, Madonna
har Jer forglemte? Hun sender Jer en Broder.

En Ven. Ham bør I lyde nu, Margrethe!
 Vil I mod Himlens egen Dom Jer sætte?
 Vil over Ham I ved fortvivlet Sorg
 Forbandelsen nedkalde? Jeg Jer kjender.
 I vil det ikke. I vil reise Jer
 taalmodig nu, og stille følge ham,
 som til Jer Frelse sendtes.

Margrethe.

Gaa tilside.

I skal ei hjælpe mig. Vel gonger Gulvet,
 dog staaer jeg paa det. Jeg er ei fortvivlet.
 Kun træt. Naar I gaaer bort vil snart jeg sove.

Sallemand.

Imorgen vi da reise?

Margrethe.

Ikke jeg.

Sallemand.

I maa, Margrethe! Selv I kan ei dømme.
 I veed, I lyde maa.

Margrethe.

Men ikke Jer.

Sallemand.

So, stakkels syge Barn! So, netop mig,
 som med en Læges Blik Din Tilstand seer.
 Du maa mig følge strax.

Margrethe.

Jeg gjør det ikke.

J troer mig ene nu, Hr. Sallemænd?

Nei, om mit Liv jeg føler fast en Arm
som støtter mig, som før fra Gulvet reiste

den svage Qvinde. Tro mig ei affindig.

Jeg er det ei — saa stille er min Tanke,

saa stille Alt. Den Magt, som Stormen dæmper
i Brystet her, den støtter mig saa trygt.

Men gaa nu bort; thi, som I seer, jeg følger
med Eder ei.

Sallemænd.

Det maa da være som

jeg nødig vilde. Kom!

(Idet han nærmer sig og hun trækker sig tilbage kommer Haagen.)

Haagen.

Hvordan? Besøg?

Det drømte mindst jeg om. En fornem Herre?

Hvorledes kommer jeg til sliig en Gæst?

Sallemænd.

J trængter ikke til ham. Jeg desmeer

nu til en Bært. Jeg gjennem Skoven red.

Uagtksom, tabt i Tanker, lod jeg Hesten

for megen Frihed, og den snubled, uvant
til den rodfulde Grund. Bærst for den selv.

Den ligger nu derude. Vil I skjænke

mig Herberg for inat, saa takker jeg.

Haagen.

Naar I vil nøies: gjerne. Men jeg er
en ringe Mand, gjør ei Ophævelser.
I faaer det kun som en af os, Hr. Ridder!

Sallemand.

Det er al Tak værd. Før det mørknes reent
vil jeg gaae lidt tilbage; thi maaskee
jeg træffer mine Svende, som jeg bød
at følge senere ad samme Wei.
Saa kommer jeg igjen.

Haagen.

Er I ei sikker
paa Weien, ædle Herre, skal jeg gjerne
ledsage Jer.

Sallemand.

Nei Tak. Jeg finder mig
nok selv tilrette. — Hvor I lever ensomt
i Skoven her! Dog neppe ene, som
paa Buggen man kan see. Det Liv jeg priser.

Haagen.

Det gjør jeg med. Jeg bytted ei min ringe
selvstændige Stilling bort mod nogen Herres.
Den, som sig giver kun for hvad han er
og fordrer kun, hvad Ingen kan ham nægte,
tør sig forsaavidt maale med den Bedste.

Sallemand.

Za vel. — I passer nok det lille Barn?

(Til Margrethe.)

Haagen.

Det, hendes Visdom er, det Eneste,
som hun forstaaer tilgavns, thi Qvinden klager
paa hendes Spind: det er for fint til Brug.

Sallemand.

Det var stor Synd, om flig en lille Skabning
laae her forsoemt. I bliver dog vel hos den?

(Til Margrethe.)

Haagen.

Man mærker vel, Hr. Ridder, at I selv
maa have Børn.

Sallemand.

Der feiler I, min Ven!

Seg Ungkarl er endnu. Men jeg maa gaae.
Farvel saalænge. — Fred hos Eder blive.

(Til Margrethe.)

(Sallemand og Haagen gaae.)

Margrethe.

Za, nu er Alting godt; thi Alting svinder
i stille Ro. Langt borte ligger Jorden.
Den var saa saare skjøn, men her jeg staaer
høit over den. Seg veed, mit Hjerte sover.
Seg veed, det vaagne vil, men himmelsk Ro
jeg føler nu. Selv naar den er forsvunden
vil jeg dog vide — vide! Det er lidt

imod at eie. O, vaagn ikke op
 endnu, min bittre Sorg, skjøndt vel jeg veed,
 Du engang spinde vil for salig Fred!
 — Igjen! Det er vist Sallemænd. Jeg vil
 saa nødig see ham.

(Margrethe gaaer. Thor og Haagen komme.)

Haagen.

Trin kun indenfor.

Thor.

Som sagt, I mig beviser en Velgjerning
 ifald et Bud I skaffer. Klosterporten
 for mig er luft. Kun Qvinder finde Adgang.

Haagen.

Naa, Tøsen kan vel gaae. Hvil Ser, min Ven!
 og møet Ser Mave. Der staaer Brød og Ost.

Thor.

Tak. Ja, jeg næsten troer, jeg hungrig er.
 Naar kommer hun?

Haagen.

Naar det beqvemt mig falder
 at sende hende. Utaalmodighed
 sig skifter ei, min gode Mand. Hvordan
 fik I det Saar?

Thor.

I Kamp.

Haagen.

Det kan jeg gjætte.

I kort for Hovedet er. Men paa den Vis
vil knap I komme langt. Nu, for inat
faaer I vel blive her. Træt seer I ud.

(Haagen gaar.)

Ihor.

Sulten og træt. Et fattigt Stykke Brød.

(Stjærer det af men lader det ligge.)

Seg kan ei spise, naar jeg tænker paa,
at hun maaskee nu mangler Brød. Maaskee
hun trænger ei dertil. Et Dieblit
hver Sorg kan slukke og hvert Savn afhjælpe.
Et Feiltrin kun om Natten — Dagens Hede
som Feber tænder i sorgpinte Hoved —
o, det er meer end nok! Langt mindre kan
saa svag, saa hjælpeløs en Skabning dræbe.
— Klostret. Det er mit Haab. Var hun dog der!
Mig blev det luft vel, men bag tykke Mur
hun følte ei den Vind, som mig inat
har gjennemisnet. Før var jeg ei kuldskjær.
Skrev hun kanskee om Nød og Nattefuld?

(Han tager Pergamentet frem.)

(Margrethe kommer.)

Margrethe.

O, hvilken Skikkelse! Forunderligt
mig minder Alt, selv frodig store Træer
om ham — den Tabte. Seg i Skjen seer ham.

I Nattens Skygge synes mig han strider
foran mig tyst. I Tiggerdragt sig nu
hans Billed viser. Nei, til ham jeg kan
ei tale, men en Fryd det er at see.

Thor (vender sig).

Nu, Barn!

Margrethe (farer tilbage).

O!

Thor.

Skammer Dig mit Ansigt, Barn?

Staaer der i Panden vel et Mærke som
ei Ufskylds Blik kan taale? Nu, det er
just ikke saa forunderligt. Det har
udbrændt sig indenfra. Vær dog ei bange.
Dig gjør jeg Intet. Nei. Hvi skulde jeg
paa Dig forgribe mig, Du, som til Ondt
fra Barn er vant? Ja, var Du reen og hellig
var Synd Dig kun en Lyd, var Ufselhed
og Trang kun Det, som Du ved fromme Gaver
fra Fremmede vilde vende — da, ja, da
det lønnet sig at slæbe bort Dig til
et Syndens Tempel og udstøde saa
den frænkede Qvinde mellem Jordens Udflugt.
Troer Du jeg raser? Nei. En Sygdom kun
jeg har: Jeg kan ei taale unge Qvinder.
Og Dig især. Du minder mig. Tag bort

den dumme Haand, og lad mig see Dit Ansigt.
Naa! Skal jeg hjælpe Dig? — Margrethe!

Margrethe.

Gaa!

Gaa bort herfra og lad i Fred mig døe!

Thor.

Margrethe! O, Margrethe! Nei — jeg skal
ei komme nærmere. — I Pjalter flædt!
Har Du lidt Rød, Margrethe? O, hvi søgte
Du ei til Klostret, hvor Du sikker var?

Margrethe.

Nei! Nei!

Thor.

— Engang Du mig dog elsket har.

— Men jeg for fort mod Dig mig har forshndet.

Margrethe.

I tog mig fra Madonna! O, mit Hjerte
har I forventet! Selv om sig Himlen aabned
vil det saa nødig did, men klynger sig
fast til den tomme Jord, hvis Frnd forsvandt.

Thor.

Du har mig Herre kaldt engang. O hør mig!
Ei nogen Tigger fra Din Dør bortgik
foruden Gave — giv og mig en Skjærv nu.
Lov mig, min fordums Qvinde! at jeg sikker
for Rød Dig vide maa. I Klostret hist
Du søge Ly for Verdens vilde Storme.

Jeg gaaer — men lad mig ei gaae haabløs bort!
 Svagt er mit Hjerte; mat til Jord det synker,
 naar det skal rive sig fra Jorden løs.
 Hvert andet Baand er bristet. Under Fodder
 har jeg det traadt — Dig kan jeg aldrig glemme.
 Forstød mig ei. Bent mig tre Aar, Margrethe!
 Jeg drager bort — langt bort; til Christi Grav.
 Ei Strid mig kalder. Som en fattig Pilgrim
 vil paa min Fod jeg gaae. Naar ndmng saa
 jeg kommer, vil ei Naaden nægtes mig.
 O men Margrethe! Naar, forligt med Himlen,
 jeg vender hjem og saa den trætte Pilgrim
 paa Klosterdøren banker —

Margrethe.

O min Herre!

I Savn og Armod vil I tigge Jer
 til Naadens hellige Land! O, tag mig med!
 Ja, tag den syndige Qvinde med, thi der
 er hendes Arvelod, er hendes Hjem!
 Jeg skal ei sinke Jer. Jeg er saa stærk.
 Jeg ømmes ikke for de skarpe Steen,
 det hede Sand! Jeg til min Herres Fod
 vil see og tænke paa den klare Kilde,
 hvor jeg den vadske kan ved Aftentid
 naar han skal hvile. Sødte I sove vil
 da efter lange Vandring?

Thor.

O Margrethe!

Margrethe.

Og I vil støtte mig, vil mangengang
mig hjælpe, naar os nogen Hindring møder.
Men om jeg standsed lidt imellem, Herre!
Tro mig dog ikke træt! Nei, det kun er
for Himlen ret at takke for min Lykke.
Ei sandt — jeg følge maa?

Thor.

Min Hustru! Ja.

Min Hustru skal mig følge. Som to Born,
forvildede — skyldfri den Mindste dog —
sig trofast klynge sammen, mens de stræbe
mod nysopdagede Lys i fjære Hjem,
saa vil vi vandre til vor Frelzers Grav

Margrethe.

Ja! Ja! Hør hvor de synge: Fred paa Jorden
og Velbehag! Gud høit i Himlen Være!
Hyt! Hystfra komme de tre spæde Stemmer
som klinge saligst i det hele Thor. — —
Hvi stirrer I saa sælsomt paa mig, Herre?
Saa medynksfuld? — Nei! Nei! O frels mig! Sag
det Skrækbilled bort! Han sagde: Bryllup.
Hun! Hun!

Thor.

Forhadet hun, som min egen Brøde

mig er! Dog nei. Min Skylden var. Min Hustru!
Min Hjertenskjær! Hun evig er forglemt.

(Jørgen og Haagen komme.)

Jørgen.

Jeg har ei No. Det pludseligt mig greb.
Jeg maa med hende tale.

Haagen.

Der, Hr. Ridder!

Kom I, min Ven! Her er I til Besvær.

(Til Thor).

Jørgen.

I her, Forræder? Her! — Hvem er den Kvinde?

Thor.

Margrethe hedder hun og Min hun er.

(Haagen gaar).

Jørgen.

Er I Margrethe, Jørgens Datter?

Margrethe.

Ja.

Jørgen.

Mit Barn! Maries Barn! Fortabte Skabning!

Med Sorg jeg søgte Dig og da jeg fandt

Dig vildsomt vankende, da kjendte jeg

ei den, jeg ynked. Tiggereskjærv jeg gav

mit eget Barn. Margrethe!

Margrethe (fnæler).

O, tilgiv mig!

Jørgen.

Velsignet være Du, skøndt strengt paa Dig
Forældres Synd er hjemført! Ja, velsignet.
Kom til mit Bryst og hvil Dig. Paa min Arm
vil jeg Dig bære hjem, om Du er træt.

Margrethe.

Min Fader! O, jeg mindes end Tert Ansigt
fra Barndoms Tid. Jeg tidt idømme faae det.

Jørgen.

Jeg mindes et, hvorpaa jeg burde kjendt Dig.
Slip. Selv Du veed ei hvad Du gjør.

Margrethe.

Jeg slipper

min Herres Kjortel ei. Han kunde gaae.

Jørgen.

Du taler vildt, mit stakkels Barn!

Margrethe.

O nei!

Det er min Herres Klædebon jeg holder.

Han vil mig ei forlade. Han er god.

Men dog jeg kan ei slippe.

Jørgen.

Barn! Margrethe!

Skal jeg opleve det, at Du vil støde
Din Fader, som med Angst og bitter Sorg
har søgt Dig, bort for denne Synners Skyld?
Margrethe!

Thor.

Stille, Barn!

Ja, vel en Synder,
men en bodfærdig jeg for Eder staaer.
Jeg veed, jeg er ei værd at træde paa
den nøgne Jord, dog trykker til mit Bryst
jeg her den Sødeste blaudt Jordens Børn.
Ja, Naade gaaer for Ret. Hun elsker mig
og hun er Min. Hun vil sin Husbond følge.
Fred og Forsoning vil jeg søge hvor
den sikkest findes. Ingen Gjerning god
jeg bringer med, men kun min bittre Anger.
Tilgiv, som Jer tilgives. Kald mig Søn
for hendes Skyld, hvis Haand ei slippe kan
sin Herres Kjortel. Lad med Fred i Hejrtet
den fromme Kvinde dog sin Husbond følge.

Jørgen.

Sin Husbond. Haardt det er. Dog, lad saa være.
Jeg tør ei skille hvad i Himlens Navn
sig sammenklynger saa. Men Naaden selv
for Dig er udtømt paa den sidste Dag
ifald mit Barn Du atter svigter.

Margrethe.

D

min Fader! Vi til Jer tilbagevender.
Saa skal I see hvor god han er.

(Gallemand kommer).

Sallemand.

Hvad — Thor!

Thor.

Du kommer her som kaldet, Sallemand!
 Tungest af Alt det falder mig at tage
 Afsted med Dig og vise mig for Dig
 som en bodefærdig Synder. Men jeg vil.
 Jeg vil betvinge den affindige Trods
 som i mit Bryst sig reiser end. Margrethe!
 Ræg der Din Haand. Jeg vil.

Ei tør om Synd

til Dig jeg tale — jeg. Men se Dig om.
 I Gudsbespottelse, i Bildskabs Rus
 vi slutted Forbund — hvor er nu vor Trods?
 Jon kaldtes først. Kort var hans Kamp, men haard.
 Min Straf er Naade. Da jeg ydmyg bøied
 mig under Tugten, vi har stormet mod,
 da fandt jeg Naade. Sallemand! Betænk det.
 Lad til det Yderste det ikke komme.
 Og nu Farvel for denne Jord.

Sallemand.

Margrethe — —

Thor.

Min Hustru til Jerusalem mig følger.

Jørgen.

Saa gaaer da, mine Børn! Et stille Haab
 hos mig oprinder, at Forsoning end

jeg ved mit Barn skal finde; ei med Himlen,
men med den Verden, som for mig var død.
Fred føler jeg, og selv et Glædens Glimt
i Sjælen lyser. Afkald har forgjæves
jeg gjort paa hver en Livets Fryd, at købe
den dyre Fred. Men da jeg Freden fandt
en Fremtidsstjerne mig paa Sord oprandt.

